

ภาพลักษณ์มหานคร

โดย

นางสาวกรรณิกา โชติชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพลักษณ์มหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

IMAGES OF THE METROPOLIS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ภาพลักษณ์มหานคร
โดย	กรรณิกา โชติชัย
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นาวัน เปียดกลาง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ธณฤกษ์ ทิพย์วารี)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชญ มุกตามณี)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ลิขิต มาแก้ว)

61001208 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์, มหานคร, ขนาดเฉพาะเจาะจง

นางสาว กรรณิกา โชติชัย: ภาพลักษณ์มหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

ภาพลักษณ์มหานครคือวิทยานิพนธ์ที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตในวิถีของคนในสังคมเมืองมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์คือ นำเสนอเรื่องการดำรงชีวิตของคนในสังคมเมืองที่มีความเร่งรีบ, วุ่นวาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของความมั่งงายที่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวัน เพื่อต้องการให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงพฤติกรรมและเห็นถึงปัญหาจากจุดเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นเรื่องปกติของสังคม รวมถึงการตั้งคำถามต่อสังคมบริโภคที่มักให้ความสำคัญกับ “มูลค่า” ในเชิงวัตถุ มากกว่าคุณค่าทางจิตใจและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ซึ่งมีวิธีการการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามโดยวิธีการกำหนดพื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง (Size-specific) เช่น เขตปทุมวัน, เจริญกรุง, ลาดพร้าว ด้วยการใช้กระบวนการบันทึกภาพถ่ายข้อเท็จจริง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นผลงานการสร้างสรรค์ที่นำเสนอผ่านภาพลักษณ์เชิงวัตถุผ่านการทำงานด้วยเทคนิคจิตรกรรมผสม (Mixed technique)

การนำเสนอผลงานแสดงลักษณะทางกายภาพและเนื้อหาสะท้อนความศิวิไลซ์ และความโกลาหลของเมือง ที่เห็นถึงพฤติกรรมมนุษย์ที่มีระเบียบเคร่งครัด และมั่งงายฉาบฉวย ดำเนินอยู่และทับซ้อนในเวลาเดียวกัน ซึ่งแสดงลักษณะทางกายภาพในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไปตามภาวะของสภาพแวดล้อมนั้น

61001208 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Images, The Metropolis, Size-Specific

MISS KANNIKA CHOTCHAI : IMAGES OF THE METROPOLIS THESIS ADVISOR :
ASSOCIATE PROFESSOR THANARIT THAIWAREE

Image of the metropolis is a creative thesis about the way of urban life. The propose of this work are to present lifestyle of people who live in a big city that have to involve with busyness, which force such a carelessness behavior in their routine and to make people in the society aware of those problems, continuedly, small problem that become a part of social norm. Also, to question the consumerism that always focus on “value”, in term of object more than its value’s sake and always forget to take responsibility to the public.

The methodology of this work is field research, only focus on specific areas such as Phatoomwan, Chareankrung, Ladpraw by taking photographs around the area then analyze and synthesize into artworks that show through mixed media painting technique.

The characteristic presentation of physical and content reflects the civilization and at the same time chaotic of the city which shows how strict and careless of population’s behaviors are, they are overlapping in the same time depend on conditions of the area

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ “ภาพลักษณ์มหานคร Images of The Metropolis” นับว่าเป็นอุปสรรคและความท้าทายและต้องอาศัยความทุ่มเทและอดทนอย่างต่อเนื่องในการลงพื้นที่ทำการศึกษาสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำกลับมาวิเคราะห์และแยกแยะในการสร้างสรรค์ผลงาน

การทำวิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จมิได้หากข้าพเจ้าไม่ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากครอบครัวข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา และทุกคนในครอบครัวซึ่งเป็นกำลังใจสำคัญ เป็นเบื้องหลังของความสำเร็จในการศึกษา อีกทั้งยังเป็นกำลังหลักในการช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิตที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอนและคำปรึกษาเมตตาปราณี แนะนำการทำงานตลอดจนทางออกแห่งการเพิ่มพูนทางปัญญา ตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ธณฤกษ์ ทิพย์วารี ผู้ซึ่งให้คำแนะนำและคำปรึกษาข้อคิดในการสร้างสรรค์ต่าง ๆ อันทรงคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษา

ขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในทุก ๆ เรื่องที่ได้พินิจอุปสรรคในการเรียนทำให้ชีวิตการทำงานเต็มไปด้วยการเรียนรู้และการพัฒนา

กรรณิกา โชติชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
3. แนวความคิด	2
4. ขอบเขตของการศึกษา.....	3
5. วิธีการศึกษา.....	3
6. ขั้นตอนของการศึกษา	3
7. แหล่งข้อมูล	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม / แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
1. แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
1.1 จัปดา “ปัญหาสังคม” คู่ขนาน การเติบโตของเมือง-เศรษฐกิจ.....	6
2. แนวคิดทฤษฎีทางศิลปะที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 พ็อพ อาร์ต (Pop Art) ศิลปะประชานิยม	7
2.2 ศิลปะแอฟโพรพริเอชัน อาร์ต (Appropriation Art)	9
2.3 ความหมายของ Collage: Photo montage	9
2.4 ศิลปินกรณีศึกษา	10

3. การเก็บบันทึกข้อมูลจากการปฏิบัติหรือภาคสนาม.....	17
3.5 วิเคราะห์ผลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามสามารถแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้.....	18
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	27
1. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	27
1.1 วิธีการแปลงแรงบันดาลใจและข้อมูลเป็นงานสร้างสรรค์.....	27
1.2 การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน	27
1.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างสรรค์.....	27
1.4 ขั้นตอนการเตรียมภาพร่าง.....	28
คัดเลือกข้อมูลภาพถ่ายที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์โดยนำปัญหาเรื่องความมั่งง่ายที่ถูก มองข้ามและหลงลืมมาเป็นประเด็นหลักในงาน.....	28
2. วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์งาน.....	29
3. ขั้นตอนดำเนินการสร้างสรรค์.....	30
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	35
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	35
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1.....	36
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2.....	37
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	39
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4.....	41
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	42
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1.....	43
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2.....	44
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	45
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4.....	46
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 5.....	47

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 6	48
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 7	50
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 8	52
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
รายการอ้างอิง	56
ประวัติผู้เขียน	57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg Harbour, 1964.....	11
ภาพที่ 2 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg : Estate, 1963.....	12
ภาพที่ 3 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg : Fashion (Tribute 21), 1994.....	12
ภาพที่ 4 ภาพผลงาน ริชาร์ด แฮมิลตัน.....	14
ภาพที่ 5 ภาพผลงาน Allison Zuckerman, Lunch in the Park (2017).....	16
ภาพที่ 6 ภาพผลงาน Allison Zuckerman, Bucolic Morning (2017).....	16
ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพแผนที่เส้นทางในการเก็บข้อมูลพื้นที่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ.....	18
ภาพที่ 8 ภาพถ่ายสถาปัตยกรรมในเขตกรุงเทพฯ (บางส่วน).....	19
ภาพที่ 9 ภาพถ่ายวิถีชีวิตของคนเมืองที่พบเจอ	20
ภาพที่ 10 ภาพถ่ายวิถีชีวิตของคนเมืองที่พบเจอ	21
ภาพที่ 11 ภาพถ่ายขณะที่อยู่บนรถเมล์ จากอนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ - พาหุรัด.....	22
ภาพที่ 12 ภาพของความมั่งงายที่เกิดขึ้นในระดับจุลภาค.....	23
ภาพที่ 13 ภาพถ่ายการใช้ภาษาภาพและอักษรเพื่อระบายความในใจ.....	24
ภาพที่ 14 ภาพถ่ายสิ่งก่อสร้างในกรุงเทพฯ.....	25
ภาพที่ 15 ภาพถ่ายเคลื่อนไหวขณะเดินด้วยการถ่ายแบบไม่จำเพาะเจาะจงเป้าหมาย.....	26
ภาพที่ 16 การคัดเลือกภาพข้อมูล.....	28
ภาพที่ 17 การตัดต่อภาพต้นแบบ.....	28
ภาพที่ 18 ภาพอุปกรณ์ในการทำเฟรม.....	29
ภาพที่ 19 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	30
ภาพที่ 20 ขั้นตอนการร่างภาพ.....	30
ภาพที่ 21 ขั้นตอนการร่างภาพ.....	31

ภาพที่ 22	ขั้นตอนการร่างภาพและลงสีในภาพแต่ละส่วน	31
ภาพที่ 23	ขั้นตอนการลงสีโดยรวม.....	32
ภาพที่ 24	การลงน้ำหนักโดยรวม	32
ภาพที่ 25	การลงสีด้วยสเปรย์บางตำแหน่ง	33
ภาพที่ 26	ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดแต่ละส่วน	33
ภาพที่ 27	ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	34
ภาพที่ 28	ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1	36
ภาพที่ 29	ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2	37
ภาพที่ 30	ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	39
ภาพที่ 31	ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	40
ภาพที่ 32	ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4	41
ภาพที่ 33	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 1.....	43
ภาพที่ 34	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 2.....	44
ภาพที่ 35	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	45
ภาพที่ 36	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 4.....	46
ภาพที่ 37	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 5.....	47
ภาพที่ 38	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 6.....	48
ภาพที่ 39	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 7.....	50
ภาพที่ 40	ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 8.....	52
ภาพที่ 41	ภาพการติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ทั้งหมด	54

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะของสังคมเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุอีกทั้งยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ มีระบบสื่อสารที่ทันสมัยเป็นศูนย์กลางความเจริญและมีความเชื่อมรวมอยู่ สิ่งเหล่านี้ได้เติบโตไปพร้อม ๆ กัน เนื่องด้วยชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมที่มีความแออัดเบียดเบียนกันของคน ทั้งเรื่องของการอุปโภคบริโภค การเดินทางขนส่งและที่อยู่อาศัยรวมถึงการใช้ชีวิตของผู้คนโดยส่วนใหญ่ที่มีการใช้ชีวิตดิ้นรนขวนขวายเพื่อความอยู่รอดของตน และการครอบครองซึ่งวัตถุในรูปแบบวิถีของคนเมืองเป็นการดำรงชีวิตแบบไม่ได้สนใจส่วนรวม สิ่งแวดล้อม และผู้คนรอบข้าง

ความเร่งรีบวุ่นวายและสภาพแวดล้อมเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมความมั่งงายที่เกิดขึ้นให้เห็นในสังคมเช่น การทิ้งขยะ การข้ามถนนได้สะพานลอยหรือแม้กระทั่งปัญหาที่เกิดขึ้นบนทางเท้า ความมั่งงายของพฤติกรรมเล็ก ๆ เหล่านี้เป็นการกระทำที่ถูกละเลยสามารถพบเห็นได้ในทุก ๆ วันจนกลายเป็นเรื่องปกติ จากปัญหาที่เป็นหน่วยเล็ก ๆ ซึ่งจากการกระทำของตัวบุคคลรวมกันจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม จึงทำให้ข้าพเจ้าต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้ชีวิตในวิถีของคนในสังคมเมืองที่พบเห็นจริงในชีวิตประจำวันรวมถึงร่องรอยที่เกิดจากการกระทำต่อวัตถุสิ่งของที่ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมความมั่งงายที่เกิดขึ้น ผ่านการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ของสังคมมาเป็นเครื่องมือในกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งทั้งหมดเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบันและความธรรมดาสามัญ รวมถึงความเคยชินในสังคม

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่นำเสนอเรื่องการดำรงชีวิตของคนในสังคมเมืองที่มีความเร่งรีบ วุ่นวาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของความมั่งง่ายที่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากพฤติกรรมที่ปรากฏ

2.2 เพื่อต้องการให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงพฤติกรรม และเห็นถึงปัญหาจากจุดเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นเรื่องปกติของสังคม

2.3 ตั้งคำถามต่อสังคมบริโภคที่มักให้ความสำคัญกับมูลค่าในเชิงวัตถุ มากกว่าคุณค่าทางจิตใจและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. แนวความคิด

ผลงานจิตรกรรมซึ่งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตในวิถีของคนในสังคมเมือง (กรุงเทพฯ) อาคารสถานที่ทั้งเก่าและใหม่ ร้านค้าทั้งแบรนด์เนมและข้างทาง พฤติกรรมมนุษย์ที่มีระเบียบวินัยเคร่งครัด และมั่งง่ายฉาบฉวย ดำเนินอยู่และทับซ้อนอยู่ในเวลานเดียวกัน โดยได้นำหลักการของการสร้างสรรค์ผลงานของ Robert Rauschenberg มาเป็นหนึ่งในกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวของบุคคล การหยิบจับวัตถุสิ่งของของธรรมดาสามัญใกล้ตัวทั่ว ๆ ไปมาสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์กาลเวลาที่ทับซ้อนอยู่ชั่วขณะผ่านภาษาภาพ ผู้คน สัตว์ สิ่งของ และสภาพแวดล้อมที่เป็นภาวะวิสัย โดยมีที่มาจากการบินที่ข้อมูลด้วยภาพถ่ายจากข้อเท็จจริงที่พบเห็นในแต่ละวัน เน้นเนื้อหาสาระสำคัญในเรื่องประเด็นของพฤติกรรมความมั่งง่ายที่ถูกมองข้ามและหลงลืมไปจากสังคมความเป็นจริง ผลงานแต่ละชุดจะเป็นการบันทึกภาพในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป ดังนั้นภาพที่ได้จะมีความแตกต่างของลักษณะทางทัศนธาตุ ขึ้นอยู่กับความเป็นภาวะของสภาพแวดล้อมนั้น (Size-specific) นำเสนอโดยอาศัยรูปแบบภาพจิตรกรรมเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวซึ่งเป็นกระบวนการทำงานแบบวิพากษ์วัตถุจากการสังเกตหุ่นนิ่งในชีวิตประจำวัน

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตของเนื้อหา การสร้างสรรค์ผลงานมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของคนในสังคมเมืองจากบริบทรอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันซึ่งมุ่งเน้นไปที่ประเด็นการตั้งคำถามต่อสังคมบริโภค คุณค่า และมูลค่า

4.2 ขอบเขตของรูปแบบ สร้างสรรค์ผลงานจากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ ด้วยเทคนิควิธีการในรูปแบบของงานจิตรกรรม Pop art สองมิติและสามมิติ มีการแสดงออกแบบ Realistic, Semi Abstract, Abstract และ Expressionism เพื่อข้บเน้นนัยยะสำคัญ

4.3 ขอบเขตของเทคนิค การเลือกใช้เทคนิควิธีการนำเสนอในรูปแบบของการตัดปะ (photo montage) จากภาพที่ผ่านโปรแกรม Photoshop เสนอภาพลักษณะเชิงวัตถุ ผ่านการใช้เทคนิคสีน้ำมัน และจิตรกรรมเทคนิคผสม (Mixed technique)

5. วิธีการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานนั้นมาจากการสังเกตปัญหาที่มากับระบบทุนนิยม บริโภคนิยม ความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมั่งคั่งสับสนของคนในสังคมเมือง โดยสิ่งที่มีความสำคัญและต้องทำคือการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการดำรงชีวิตของคนเมือง และแรงบันดาลใจจากศิลปินที่ทำงานใกล้เคียงหรือมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบันทึกเรื่องราวในชีวิตประจำวันใกล้ตัว และรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ในการนำเสนอผลงานที่เป็นไปได้จากทฤษฎี เอกสาร หนังสือ เพื่อให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับแนวความคิดที่ต้องการจะนำเสนอ จากนั้นเริ่มทำการวางแผนในการลงพื้นที่ภาคสนามสังเกตรวบรวมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวันทั้งที่เป็นการกระทำต่อบุคคล และการกระทำต่อพื้นที่รวมทั้งภาพของผู้คน สถานที่และสิ่งของที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมและการเป็นอยู่ของคนเมืองก่อนที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

6. ขั้นตอนของการศึกษา

6.1 กำหนดพื้นที่เฉพาะเจาะจง (Size-specific)

6.2 ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลจากพื้นที่จริงซึ่งเป็นพื้นที่ในเมือง (กรุงเทพฯ) เช่น เขตปทุมวัน, เสาชิงช้า, วัดพระแก้ว, ปากคลองตลาด ฯลฯ โดยการใช้กล้องหรือโทรศัพท์มือถือถ่ายภาพ

6.3 นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามมาวิเคราะห์และหาประเด็นที่น่าสนใจเพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

6.4 นำเนื้อหาแนวทางของโครงการ และรูปแบบงานปรึกษาคณะอาจารย์ เพื่อปรึกษาพูดคุยหาข้อเสนอแนะ และการแลกเปลี่ยนมุมมองที่จะนำไปสร้างสรรค์ผลงาน

6.5 ทำแบบร่าง – สร้างสรรค์ผลงานตามแผนที่วางไว้

6.6 เมื่อสร้างสรรค์ผลงานเสร็จสมบูรณ์นำผลงานส่งคณะอาจารย์เพื่อรับคำวิจารณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาผลงานในชุดต่อไป

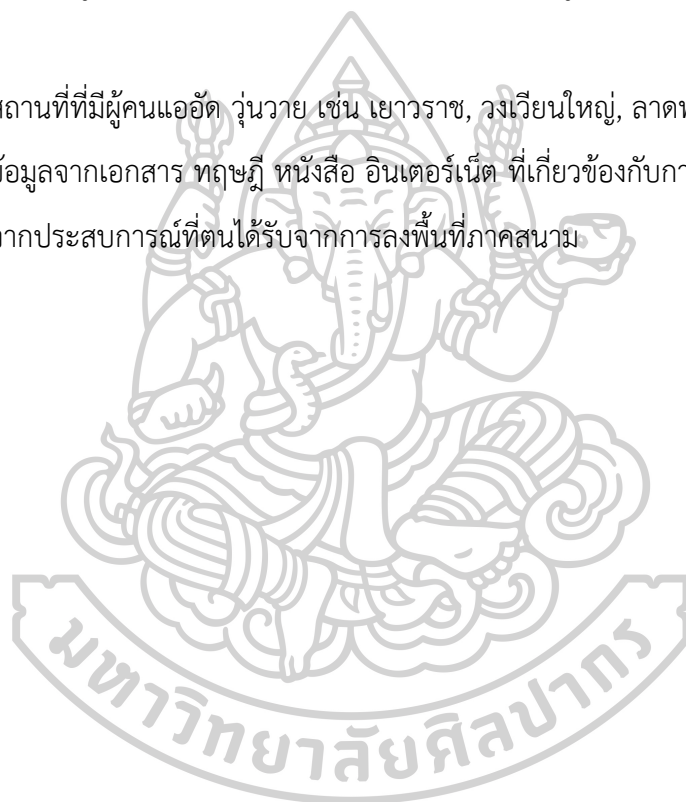
7. แหล่งข้อมูล

7.1 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของเมืองและผู้คน เช่น กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

7.2 สถานที่ที่มีผู้คนแออัด รุนวาย เช่น เยาวราช, วงเวียนใหญ่, ลาดพร้าว

7.3 ข้อมูลจากเอกสาร วิทยุ หนังสือ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.4 จากประสบการณ์ที่ตนได้รับการลงพื้นที่ภาคสนาม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม / แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพลักษณ์มหานคร Images of The Metropolis” เริ่มต้นจากการที่ข้าพเจ้าสนใจในเรื่องของวัตถุรอบ ๆ ตัวที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์และสภาพแวดล้อมที่เป็นภาวะวิสัย ซึ่งการสร้างสรรค์นั้นจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งรูปแบบและแนวคิดรวมถึงการลงพื้นที่ภาคสนาม ในด้านการศึกษาหาข้อมูลนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องศึกษาอย่างละเอียดเป็นอย่างดีเพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้ตามวัตถุประสงค์ มีแนวทางการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ภาพลักษณ์ (อ่านว่า พาบ-ลัก) ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า image แปลตามศัพท์ว่า ลักษณะของภาพที่เห็น ส่วนใหญ่ใช้ในความหมายว่า ภาพของบุคคล องค์กร สถาบัน ตามที่สาธารณชนมองเห็น เป็นภาพที่เกิดขึ้นในใจของคนที่เห็น มักเกิดจากลักษณะ การกระทำ หรือพฤติกรรมของบุคคล องค์กร หรือสถาบันนั้น ๆ เช่น เป่าปู้นจิ้น มีภาพลักษณ์เป็นคนที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม เป็นคนตรงและเด็ดขาด¹

¹ ครูลิลลี่, (2015), ภาพพจน์ – ภาพลักษณ์, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก :

<https://www.thairath.co.th/content/486992>

1.1 จับตา “ปัญหาสังคม” คู่ขนาน การเติบโตของเมือง-เศรษฐกิจ

สังคมไทยยุคปัจจุบันสะท้อนภาพ การเห็นและให้ความสำคัญ ของมูลค่าทางวัตถุมากกว่า คุณค่าทางจิตใจชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ ที่น่าตระหนกคือ ยังมีวัตถุนองความต้องการมากขึ้น ความต้องการก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นไปอีกไม่รู้จบ ขณะที่ความพยายามสรรหาเพื่อให้ได้สิ่งของวัตถุนั้น ๆ มาครอบครองด้วยวิธีที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามระดับสำนึก ก็เลสที่อยากมีอยากได้ สนับสนุนให้เกิด ค่านิยมการบริโภคในรูปแบบต่าง ๆ

คนส่วนใหญ่มักคิดว่า การมีความพร้อมทางวัตถุจะทำให้ชีวิตมีความสุข จึงชอบวิ่งตาม วัตถุ สิ่งที่ยังไม่มีก็จะพยายามดิ้นรนหามา สิ่งที่มีอยู่แล้วก็ให้มีมากกว่าเดิม สิ่งก็ตามมาคือการกู้หนี้ยืมสิน เป็นที่มาของปัญหาหนี้ครัวเรือนของไทยในระดับสูง หนังกว้านี้ คือ การกระทำทุจริต คอร์รัปชัน ในระดับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ขณะที่ภาคสังคมก่อเกิดปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย ฉกชิงวิ่งราว ดัง มิจฉาชีพ กลโกง รูปแบบต่าง ๆ ต้องยอมรับว่าปัญหาของสังคมไทยแต่นานกาลและยังคงดำรงอยู่ในวันนี้้อย่างครบถ้วน ทั้งปัญหาความยากจน การขาดการศึกษาที่ดี ทำให้มีรายได้ต่ำ ประชากรจำนวนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ลักษณะอาชีพมีรายได้ไม่แน่นอน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ทั้งภาวะการล่มไหลในวัตถุ หรือชีวิตบนวัตถุนิยม และสภาพสังคม ความเป็นอยู่ดังกล่าว กุญหาทางให้เดินเข้าสู่สิ่งที่เรียกว่า “อบายมุข” ได้ง่ายมากขึ้น ไม่ว่าจะการเสี่ยงโชค ลุ้นหวย ชิงโชค ลุ้นรางวัล โดยคิดง่าย ๆ จ่ายเงินก้อนเล็ก ๆ แลกโชคใหญ่ ทั้งที่รู้ว่าโอกาสของการครอบครองโชคใหญ่ ไม่ใช่เรื่องง่าย มีเพียง “หนึ่งในล้าน” หรือ “หนึ่งในสิบล้าน” หรือ “หนึ่งในร้อยล้าน”

ในอนาคตประเทศไทยและสังคมไทยจะยิ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก้าวสู่การเป็น “สังคมเมือง” มากขึ้น การเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม นำสู่การเกิดค่านิยมใหม่ ๆ วิธีชีวิตของคนจึงไม่พ้นวงจรของปัญหาสังคมข้างต้น ขณะเดียวกันการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ หากสมาชิกบางกลุ่มไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สังคมวางไว้ เมื่อขาดระเบียบ ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้ง และอาจบานปลายร้ายแรงจนเกิดเหตุความไม่สงบได้²

² สรัญญา จันทร์สว่าง, กรุงเทพธุรกิจ, (2558), จับตา “ปัญหาสังคม” คู่ขนาน การเติบโตของเมือง-เศรษฐกิจ, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634442>

2. แนวคิดทฤษฎีทางศิลปะที่เกี่ยวข้อง

2.1 พ็อพ อาร์ต (Pop Art) ศิลปะประชานิยม

ในฤดูหนาวระหว่างปี ค.ศ. 1954-1955 ที่สถาบันศิลปะร่วมสมัย (Institute of Contemporary Arts) ประเทศอังกฤษ ศิลปินอิสระกลุ่มหนึ่งได้จัดให้มีการพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ในกลุ่มนี้มี ลอเรนซ์ อัลโลเวย์ (Lawrence Alloway) นักวิจารณ์ศิลปะร่วมสมัยคนสำคัญของอังกฤษร่วมด้วย จากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันนี้ก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่แก่วงการศิลปะขึ้น พวกเขาได้ยอมรับ และประกาศชื่อแนวความคิดนี้ว่า “พ็อพ อาร์ต”

อัลโลเวย์ ผู้เป็นตัวตั้งตัวตีคนสำคัญคนหนึ่งแถลงว่า “...พวกเราได้ค้นพบบางสิ่งบางอย่างในวัฒนธรรมพื้นบ้านธรรมดา ๆ สิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้ว แมว่ามันดูเป็นของสามัญไม่มีสิ่งน่าสนใจเป็นพิเศษในเรื่องพุทธิปัญญาทางศิลปะ ไม่ว่าจะเป็ผลงานทางด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบ หรือแม้แต่ในการวิพากษ์วิจารณ์ ถึงกระนั้น สิ่งเหล่านี้ได้ครอบคลุม เราทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากแหล่งต่าง ๆ ที่ผลิตวัฒนธรรมชาวบ้านมากมายหลายแหล่ง อาทิ จากภาพยนตร์ การโฆษณา หรือนวนิยาย เราารู้สึกว่ามีบางสิ่งบางอย่างอยู่ในวัฒนธรรมเหล่านี้ มีทั้งที่เกี่ยวกับทางการค้าและทางพุทธิปัญญาคบคู่กัน เรายอมรับว่ามันเป็นความจริงซึ่งปฏิเสธไม่ได้ หลังจากมีการถกเถียงกันอย่างถี่ถ้วน และแล้วพวกเราต่างยอมรับความ สำคัญของมัน”

เมื่อความคิดใหม่นี้เกิดขึ้นต่อมาจึงมีการปฏิบัติกันอย่างจริงจังโดยเกิดขึ้นในประเทศ อังกฤษ ก่อน หลังจากนั้นไม่นานได้แพร่หลายสะพัดออกไป จนกลายเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมสากล จนกระทั่งเป็นแนวสุนทรียภาพแนวใหม่ของกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 นี้ด้วย

สหรัฐอเมริกาเป็นแหล่งสำคัญแหล่งหนึ่งในความเคลื่อนไหวของศิลปินกลุ่มพ็อพอาร์ต โดยเริ่มบทบาทในราวปี ค.ศ. 1955-1960 มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่นครนิวยอร์ก การเจริญเติบโต ของพ็อพ อาร์ต ในสหรัฐฯ กล่าวได้ว่า ด้วยความร่วมมือจากสถานแสดงงานศิลปะเอกชนต่างให้การสนับสนุน เช่น ริวเบน แกลเลอรี (Reuben Gallery), กรีน แกลเลอรี (Green Gallery) และเลโอ คาสเทลลี แกลเลอรี (Leo Castelli Gallery) เป็นต้น ถึงอย่างไรก็ตามแม้ว่าศิลปินในคตินิยมพ็อพ อาร์ต ของแต่ละประเทศต่างดำรงความมีอิสรภาพในด้านการพัฒนารูปแบบส่วนตน แต่ก็ยังคงมีความคิดสอดคล้องกันในเรื่องการใช้วัสดุหลากหลาย เทคนิคในการปะติด เสริมแต่งเติม (Collage) การระบายสีที่ขอบตัดเส้นให้คมกริบ (Hardedge) มีการใช้สีฉูดฉาดบาดตา (garish colors) ใช้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่เข้าช่วย เช่น ใช้ภาพถ่าย นำระบบการพิมพ์ของภาพโฆษณาหรือการ์ตูนมาใช้ หรือการวาดภาพให้ดูคล้ายกับภาพถ่าย (quasi-photography) ศิลปินพ็อพ อาร์ต ทุกชาติทุกภาษา ต่างนำมาใช้คล้ายคลึงกัน จนกลายเป็นขบวนการใหญ่ของวงการศิลปะกรรมสากล

หลักการสำคัญบางประการของพ็อพ อาร์ต นั้น นอกจากเกิดขึ้นด้วยสาเหตุต่าง ๆ แล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งคือ เป็นความเคลื่อนไหวที่มีแนวความคิดเป็นปฏิกิริยาต่อคติ นิยมแอ็บสแตรกท์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ ซึ่งเฟื่องฟูได้รับความนิยมาถึงขีดสุด พ็อพ อาร์ต ได้ นำรูปร่างและเรื่องราวให้ปรากฏขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากมีวิธีการออกแบบและแนวความคิดที่นิยมความแปลกประหลาด นักวิจารณ์บางคนเรียกกลุ่มนี้ว่า ดาดาใหม่ (Neo-Dada) เพราะมีแนวโน้ม ในการรับความคิดอิทธิพลจากลัทธิดาดา มาใช้ คือมีลักษณะเยาะเย้ยถากถาง ล้อเลียน ใช้เรื่องราวธรรมดาสามัญซึ่งปรากฏอยู่อย่างดาษดื่นทั่วไป หรือนำวัสดุสำเร็จรูปมาใช้ ดังเช่น มาเซล ดูซองท์ ผู้นำคนสำคัญของดาดาเคยใช้มาก่อน แต่ในความแตกต่างกับดาดาก็คือมีแนวคิดทางสังคมและการเมืองของชีวิตร่วมสมัยแสดงออกอย่างชัดเจนมากกว่า ดังนั้น นักวิจารณ์บางคนก็นิยมเรียกกลุ่มนี้ว่า พวกสัจนิยมใหม่ (New Realist) อีกเช่นกัน

ศิลปินพ็อพ อาร์ต มีความเห็นเกี่ยวกับทางสุนทรียภาพว่า “สุนทรียภาพคือ ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับสภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏในโลกของอุตสาหกรรม โลกตามชนบทและโลกของเศรษฐกิจ ศิลปินพยายามตอบสนองโลกที่แวดล้อมภายนอกเหล่านี้ โดยแสดงความรู้สึกด้วยภาพ ซึ่งอาจใช้วิธีการของแอ็บสแตรกท์ หรือของคิวบิสต์ได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้น ศิลปินพ็อพ อาร์ต จึงใช้วิธีการเก่าผสมเข้ากับเทคนิคของพาณิชยศิลป์ เช่น ภาพภาพโฆษณา ฯลฯ แต่มิได้มีเจตจำนงทางการค้า หากทำขึ้นในลักษณะแสดงให้เห็นว่าศิลปะเป็นอย่างไรในทุกวันนี้ นอกจากนี้มีการใช้ขบวนการทางกลศาสตร์ซึ่งเท่ากับเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสิ้นสุดของทฤษฎีศิลปะในอดีต ซึ่งนิยมผลงานที่เกิดขึ้นกับมือและปัญญาของศิลปินเท่านั้น

พ็อพ อาร์ต มีหลักสุนทรียศาสตร์ยอมรับสรรพสิ่งทั้งหลายที่มีอยู่ โดยเฉพาะในสภาวะแวดล้อมซึ่งมองเห็นและรับรู้ได้ จากจุดยืนนี้ทำให้งานพ็อพ อาร์ตมีแนวแสดงออกถึงอารมณ์ต่าง ๆ กัน เช่น สงสัย อยากรู้อยากเห็น สนุกสนาน บางครั้งอาจจะเป็นการ เยาะเย้ย เปรียบเปรย และตลกขบขันได้เช่นกัน ดังเช่นศิลปินบางคนอาจทำเป็นรูปหลอดยาสีฟัน อาหารกระป๋อง เรื่องราวชีวิตของมาริลิน มอนโร หรือ ลิซ เทย์เลอร์ ฯลฯ ซึ่งพวกศิลปินส่วนมากจะทำคล้ายของจริง แต่ผันแปรบางประการ เช่น ขยายสัดส่วนให้ขนาดใหญ่ขึ้นมาก หรือไม่ก็ใช้วัสดุตรงกันข้ามกับของจริง เช่น ในความคิดรวบยอดของคนทั่วไปเมื่อกล่าวถึงกรรไกร จะต้องนึกถึงภาพกรรไกรที่ทำด้วยเหล็กกล้า มีความคมสามารถตัดผ้าขาดได้ แต่ศิลปินจะสร้างกรรไกรใหม่ขึ้น ทำด้วยผ้าเย็บเป็นรูปกรรไกรขนาดมหึมา เป็นต้น³

³ กำจร สุนพงษ์ศรี. (2558). ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้าที่ 484-488.

2.2 ศิลปะแอฟโพรพริเอชัน อาร์ต (Appropriation Art)

คำว่า “แอฟโพรพริเอชัน” มีการอธิบายที่มักอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกหยิบยืมมาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ สิ่งที่ยืมมาอาจรวมถึงภาพ รูปทรง หรือรูปแบบต่าง ๆ จากประวัติศาสตร์ศิลปะ จากวัฒนธรรมป๊อปปูลาร์หรือวัสดุและเทคนิคต่าง ๆ จากสิ่งที่ไม่เป็นศิลปะ เมื่อเข้าสู่ช่วงทศวรรษที่ 1980 คำศัพท์นี้ใช้กันมากขึ้นด้วยการเรียกลักษณะพิเศษเฉพาะที่ศิลปินนำเอาผลงานของศิลปินอื่นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานชิ้นใหม่ขึ้น ซึ่งงานชิ้นใหม่นี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงจากผลงานต้นแบบ⁴

2.3 ความหมายของ Collage: Photo montage

Collage คำว่า “Collage” มีต้นกำเนิดมาจากคำกริยาภาษาฝรั่งเศสว่า “coller” แปลว่า ติดกาว และในภาษาอังกฤษ การ Collage คือการนำวัสดุมาติดลงบนพื้นผิวสองมิติ หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ศิลปินแนว Dada ได้เริ่มนำซากปรักหักพังมาสร้าง collage ที่มีแนวทางเสียดสีรัฐบาลหรือแม้กระทั่งดูน่าขบขัน ศิลปินแนว Surreal ก็สร้างชิ้นงานที่เข้ากับแนวคิดของพวกเขา ศิลปินแนว Dada ชาวเยอรมันได้คิดค้นเทคนิคการใช้ส่วนของภาพถ่ายหลาย ๆ ภาพมาสร้างเป็นงานแบบ Photomontage อีกด้วย งาน Collage ช่วงหลังสงครามได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ศิลปิน Jasper Johns เขียนภาพธงและเป้ายิงลงบนพื้นที่หลังปิดกระดาษหนังสือพิมพ์เพื่อสร้าง texture ที่ชัดเจนและพื้นผิวแบบ Gestural ศิลปินแนว Pattern-and-Decoration เช่น Miriam Schapiro, Robert Kushner, และ Kim Mac Connel ได้ใช้ Collage ในการสร้างผลงานที่มีสีสันจัดจ้านและมีเอฟเฟกต์ที่น่าตื่นตา ศิลปินยุคหลังสงครามคนอื่น ๆ เช่น Romare Bearden, Wallace Berman, Bruce Conner, Richard Hamilton, George Herms, David Hockney, Jess, Howardena Pindell, Robert Rauschenberg, Larry Rivers, Betye Saar, และ Lucas Samaras ก็ได้นำเทคนิคนี้ไปใช้ และกลุ่มศิลปะดาดา (Dada) ที่เกิดในสวิสเซอร์แลนด์และแพร่หลายในยุโรป ในช่วงปี ค.ศ. 1915-1922 ซึ่งเป็นผลจากความรังเกียจชนชั้นกลางที่เป็นต้นเหตุของสงครามโลกครั้งที่ 1 ศิลปินกลุ่มดาดาจึงเสียดสี ล้อเลียน พวกเขาชนชั้นกลางผ่านงานศิลปะในเทคนิคในการนำเสนอแบบ

⁴ รสลิน กาสต์. (2558). แอฟโพรพริเอชัน อาร์ต : ศิลปะแห่งการหยิบยืม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้าที่ 3.

ใหม่ ๆ อย่างโฟโต้มอนตาจ (Photomontage) โดยที่เทคนิคต่าง ๆ นี้กลายเป็นผลผลิตสำคัญให้ของกราฟฟิคดีไซน์เนอร์ในปัจจุบันใช้ผ่าน Photoshop⁵

2.4 ศิลปินกรณีศึกษา

2.4.1 ศิลปินกรณีศึกษา ด้านเนื้อหา

โรเบิร์ต ราวส์เซนเบิร์ก (Robert Rauschenberg ค.ศ.1925 –2008) เป็นศิลปินชาวอเมริกัน ผู้ที่เปลี่ยนแปลงตนเองจากแอบสแตรกท์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ (Abstract Expressionism) เป็นป๊อปอาร์ต โรเบิร์ต ราวส์เซนเบิร์ก นำวัสดุต่าง ๆ มาปะติดเข้าด้วยกันเพื่อแสดงให้เห็นแง่มุมของ “ความธรรมดา” ในงานศิลปะ เช่นเดียวกับ แจสเปอร์ จอห์นส์ ผลงานของราวส์เซนเบิร์กต้องการที่จะล้อเลียน พลังแห่งการแสดงออกของกลุ่มแอบสแตรกต์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ (Abstract Expressionism) ราวส์เซนเบิร์กเรียกผลงานของเขาว่า “จิตรกรรมผสมผสาน” (combine painting) ซึ่งนำเศษผ้าและกระดาษลงสีมาสร้างผลงานในลักษณะคอลลาจ อย่างไรก็ตาม ความธรรมดาสามัญของวัสดุที่เลือกใช้บดบังอารมณ์ของสีอันจืดจางหมดสิ้น

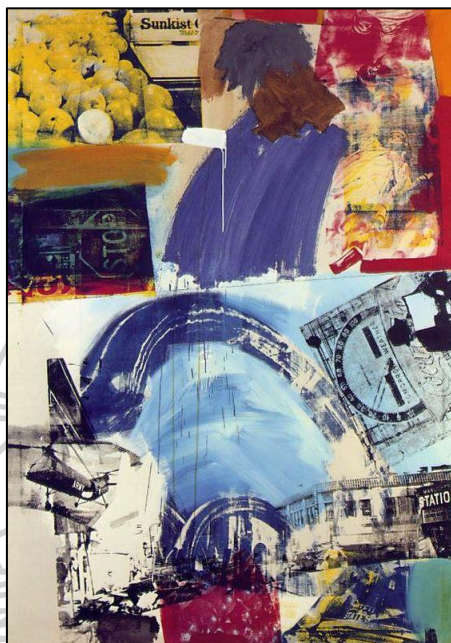
หลังจากนั้น ราวส์เซนเบิร์กไปไกลกว่าเดิมด้วยการสร้างผลงานจากวัสดุที่ไม่มีใครคาดคิด เช่น หมอนกับนกอินทรีสถาปนาผลงานชื่อ Canyon (แคนยอน) ในปี 1959 รวมถึงแพะสถาปนามายา รถยนต์ ใน Monogram (โมนोगราม) ในผลงานชิ้นหลังการเคลื่อนย้ายภาพที่ปกติมักถูกแขวนอยู่บนผนังลงมาสู่พื้น เป็นการเล่นกับแนวคิดที่ว่าเจ้าแพะกำลังโลดแล่นไปบน “สนามสี” (colour field) หรือแสดงให้เห็นถึง “อาณาเขต” ที่เจ้าแพะ สามารถ “แสดงตัวตน” ได้ ดังนั้นประวัติศาสตร์ศิลปะ เลโอ ชไตน์เบิร์ก (Leo Steinberg) ตั้งข้อสังเกตว่า ผลงานของ ราวส์เซนเบิร์กแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดจาก แต่เดิมที่งานจิตรกรรมถูกมองว่าเป็นภาพที่ปรากฏต่อสายตา โดยไม่ผูกติดกับพื้นผิว กลายเป็น “แผ่นโล่ง” (fatbed อันเป็น คำศัพท์ที่ชไตน์เบิร์กยืมมาจากอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์) ที่มีวัสดุ ต่าง ๆ ตั้งอยู่หรือถูกจัดวางไว้คล้ายกับกระดานข่าว นี่ไม่ได้ หมายความว่าราวส์เซนเบิร์กและศิลปินคนอื่น ๆ จะหันมา สร้างงานจิตรกรรมในแนวราบเท่านั้นหากแต่คือแนวคิดเกี่ยวกับพื้นผิว ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับราวส์เซนเบิร์ก มันกลายเป็นพื้นที่ ในการแสดงภาพที่มาจากหลากหลายแหล่งที่มา โดยเขาใช้ การพิมพ์และกลไกเครื่องจักรแบบอื่น ๆ เพื่อผลิตซ้ำภาพจาก

⁵ NEO ISAN, (2014), Collage: Photo montage, เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก:

https://www.facebook.com/pg/NeoPopEsanContemporary/photos/?tab=album&album_id=288727877944325

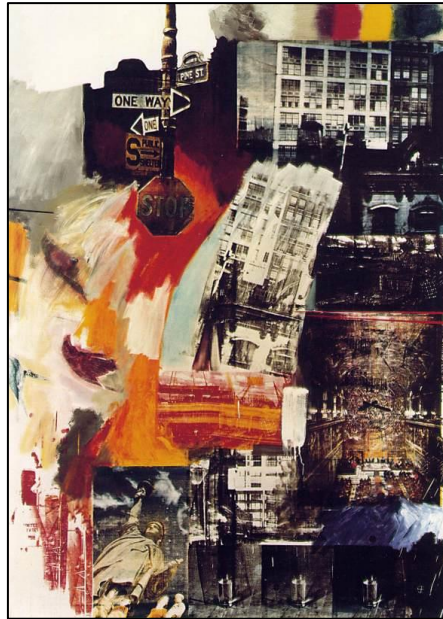

หนังสือพิมพ์ (ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสำรวจอวกาศ นักการเมือง กีฬา นกนักล้า สถานที่ท่องเที่ยว และอื่น ๆ) ภาพวาดลายเส้น แผนที่ หรือภาพอะไรก็ตามที่เขาสนใจ จากนั้นนำภาพที่ได้มาผสมผสานในงานจิตรกรรม แม้ว่าภาพเหล่านั้นจะมาจาก เรื่องที่ผู้คนทั่วไปรู้จักและคุ้นเคย แต่ความหมายที่ศิลปินต้องการ สื่อออกไปนั้นซับซ้อนและหลากหลาย⁶

ภาพที่ 1 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg Harbour, 1964
(oil and silkscreen ink) เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563
เข้าถึงได้จาก : <http://poulwebb.blogspot.com/2011/03/robert-rauschenberg.html>

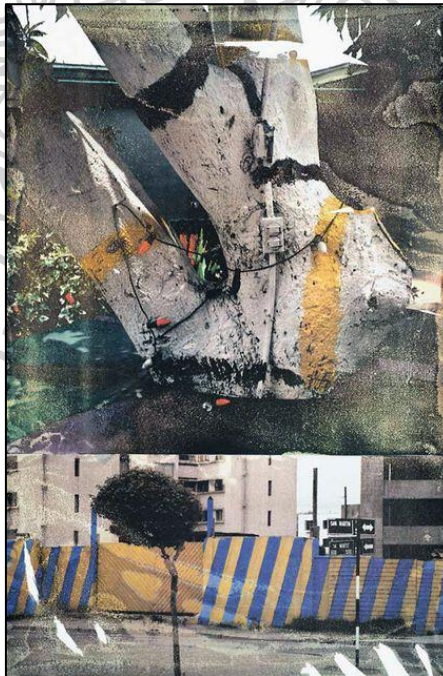
⁶ เดวิด คอตติงตัน. (2554). ศิลปะสมัยใหม่ ความรู้ฉบับพกพา แปลโดย จณัญญา เตรียมอนุรักษ์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ openworlds. หน้าที่ 137-138.

ภาพที่ 2 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg : Estate, 1963

(oil and silkscreen ink) เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563

เข้าถึงได้จาก : <http://poulwebb.blogspot.com/2011/03/robert-rauschenberg.html>

ภาพที่ 3 ภาพผลงาน Robert Rauschenberg : Fashion (Tribute 21), 1994

(Offset Lithograph) เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563

เข้าถึงได้จาก : <https://www.artsy.net/artwork/robert-rauschenberg-fashion-tribute-21-1>

จากภาพผลงานที่ยกตัวอย่างมานี้จะเห็นว่าผลงานของศิลปินทำให้นึกถึงการเสียดสี วิพากษ์วิจารณ์ จากสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจากโลกแห่งความจริง เช่น สถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น การบันทึกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันรวมถึงการหยิบยกเรื่องราวใกล้ตัวมานำเสนอได้อย่าง น่าสนใจทั้งรูปแบบ และเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนอาศัยอยู่ในเมืองไปถึง พฤติกรรมมนุษย์ที่กระทำต่อสภาพแวดล้อม เช่น ผลงานชุด Fashion (Tribute 21), (ภาพที่ 3) เป็นการนำภาพของสภาพแวดล้อมเมืองและต้นไม้ข้างทางและสัญลักษณ์ต่าง ๆ บนท้องถนนเพื่อใช้ในการ จราจร ซึ่งในส่วนด้านบนของภาพเป็นภาพต้นไม้ที่ถูกทาด้วยสีคล้ายกันกับแผงกั้นจราจรของภาพ ด้านล่างที่ทาด้วยสีเหลืองฟ้า ซึ่งเต็มไปด้วยหลอดไฟและสายไฟระโยงระยางไปมาห้อยตามลำต้นคล้าย กับว่านี่คือเสาไฟฟ้าแสดงให้เห็นถึงการรุกร้าทำลายเพื่อความสะดวกสบายแก่มนุษย์

ซึ่งผลงานของ Robert Rauschenberg น่าสนใจตรงที่การนำเสนอข้อเท็จจริง บางอย่างที่คนหลงลืม ในรูปแบบของการเน้นให้เห็นถึงสาระสำคัญของภาพด้วยการจัด วางภาพที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาอย่างตรงไปตรงมา

ข้าพเจ้าจึงได้นำหลักการของการสร้างสรรค์ผลงานของ Robert Rauschenberg ที่แสดง ออกมาจะเป็นเรื่องราวของบุคคลการหยิบจับวัตถุสิ่งของธรรมดาสามัญใกล้ตัวทั่ว ๆ ไปมาสร้างสรรค์ คล้ายกับการบันทึกที่แอบเสียดสีวิพากษ์วิจารณ์สังคม ซึ่งข้าพเจ้านั้นต้องการมุ่งเน้นการนำเสนอผลงาน ในรูปแบบของการบันทึกเรื่องราวของพฤติกรรมความมักง่ายเล็ก ๆ ของคนในสังคมที่ปรากฏให้เห็น ในชีวิตประจำวัน ที่เกิดขึ้นในสังคมเมืองซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวแล้วพบเห็นในทุก ๆ วัน

2.4.2 ศิลปินกรณีศึกษา ด้านรูปแบบ

ริชาร์ด แฮมิลตัน (Richard Hamilton ค.ศ. 1922 - 2011) ศิลปินชาวอังกฤษเป็นคนแรกที่ทำ งานในแนว พ็อพอาร์ต เมื่อปี 1956 โดยการใช้เทคนิคปะติดภาพถ่ายและสิ่งพิมพ์ หากจะมีบท วิเคราะห์สักบทหนึ่งที่กำลังอ้างถึงผลงานซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์สำคัญของศิลปะพ็อพอาร์ตแล้วนั้น ผลงานตัดปะที่มีชื่อเป็นประโยคคำถามแบบยิววนที่ว่า **อะไรทำให้บ้านในวันนี้ดูต่างจากเมื่อก่อน, ช่างน่าอยู่เหลือเกิน?** ของริชาร์ด แฮมิลตัน คือผลงานที่ถูกกล่าวถึงขั้นนั้น บนปกโลกหุ้มไม้เทนนิสซึ่ง ชายร่างกำยำทางด้านซ้ายของภาพถืออยู่ ด้วยเหตุผลบางอย่างซึ่งไม่อาจรู้ได้นั้น มีตัวอักษรคำว่า “พ็อพ” สีเหลืองบนพื้นแดงปรากฏอยู่ สำหรับหลาย ๆ คนแล้ว งานตัดปะที่ใช้ภาพประกอบตามแม็ก กาศินชิ้นนี้ อาจเป็นเพียงสัญลักษณ์ของแหล่งข้อมูลเหล่านั้น แต่บรรดานักวิจารณ์คนอื่น ๆ กลับคิดไป ไกลกว่า โดยถึงกับกล่าวว่า ความเกี่ยวพันกันระหว่างศิลปะพ็อพและวัฒนธรรมประชานิยม นั้น ล้วน

แล้วแต่เป็นเรื่องของความบังเอิญทั้งสิ้น ภาพตัดปะที่เต็มไปด้วยการเสียดสีของแฮมิลตัน นี้แสดงให้เห็นตัวต่ออันสำคัญของอุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรมประชานิยม ด้วยการใช้ภาพร่างกายของชายและหญิงมาแต่งให้สวยงามแต่ไม่เป็นธรรมชาติ การใช้เทคโนโลยีภาพและเสียงรวมทั้งบรรยากาศของใช้ในครัวเรือนที่ทันสมัย นำมาทำให้สมบูรณ์ด้วยการจัดแต่งแบบไม่จำเพาะเจาะจง นอกจากนี้องค์ประกอบของภาพยังเป็นการรวบรวมสื่อทัศนศิลป์สมัยใหม่แทบทุกชนิด เช่น โปสเตอร์ตราสัญลักษณ์ของบริษัท ใบปิดหนัง หรือแม้แต่ภาพยนตร์ ดังที่เห็นอยู่ด้านหลังของนักกล้ามนี้เป็นใบปิดโฆษณาของภาพยนตร์และโทรทัศน์ที่มีเสียงประกอบเรื่องแรกของโลกชื่อ **นักร้องเพลงแจ๊ส** ต้องไม่ลืมฝีมือการตัดปะ ภาพประกอบจากสื่อต่าง ๆ หลายชิ้น ทั้งวิธีการและรูปทรงที่ศิลปินตั้งใจสะท้อนธรรมชาติในการเป็นสื่อกลางของตัวมันเองออกมาทุก ๆ องค์ประกอบนี้ได้ปรากฏอยู่ในงานศิลปะพ็อพอาร์ตจนปัจจุบัน รวมทั้งการวิพากษ์เสียดสีที่ซ่อนเร้นอยู่ในนั้นด้วย⁷

ภาพที่ 4 ภาพผลงาน ริชาร์ด แฮมิลตัน

อะไรทำให้บ้านในวันนี้ดูต่างจากเมื่อก่อน, ช่างน่าอยู่เหลือเกิน? (Just what is it that makes today's homes so different, so appealing). 1956. Collage.

เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563

เข้าถึงได้จาก :

<https://www.bloggang.com/viewblog.php?id=taiguy&date=06-08-2009&group=1&gblog=6>

⁷ เคลาส์ ฮอนเนฟ. (2552). **พ็อพอาร์ต** แปลโดย บุศยมาศ นันทวัน. กรุงเทพมหานคร : เดอะเกรทไพเนอาร์ท จำกัด. หน้าที่ 40.

ซึ่งผลงานที่ยกตัวอย่างมานั้นเป็นชุดผลงานที่ข้าพเจ้ามีความสนใจวิธีการนำเสนอในเรื่องของรูปแบบภาพตัดปะ Collage ด้วยวิธีการนำ ภาพประกอบตามแมกกาซีนภาพหลาย ๆ ในสมัยนั้นมาประกอบขึ้นเป็นภาพเดียวกันได้อย่างลงตัว ด้วยวิธีการจัดวางตำแหน่งของภาพแต่ละภาพได้อย่างน่าสนใจและเกิดมิติของระยะที่ทำให้ดูใกล้และไกลออกไปด้วยวิธีการเลือกสัดส่วนและการวาง ทั้งภาพคนและวัตถุสิ่งของที่อยู่ในงานจนเกิดภาพใหม่ที่สมบูรณ์ ซึ่งอิทธิพลสำคัญที่ได้รับจาก ริชาร์ด แฮมิลตัน คือวิธีการนำภาพจากหลาย ๆ ภาพมาประกอบสร้างขึ้นใหม่ หากแต่ข้าพเจ้านั้นได้ใช้กระบวนการการสร้างสรรค์ทางจิตรกรรม (painting) แทนการนำภาพสำเร็จจากนิตยสาร แมกกาซีนหรือที่ต่าง ๆ มาตัดปะ Collage

ศิลปินกรณีสีกษาคคนต่อมา Allison Zuckerman (เกิดปี 1990) เป็นศิลปินร่วมสมัยชาวอเมริกันผลงานพ็อพ – เซอร์เรียลลิสต์ (Pop Surrealism) ผลงานของซัคเกอร์แมนผสมผสานการวาดภาพด้วยเทคนิคการพิมพ์แบบดิจิทัล เธอตัดภาพออกเป็นชิ้น ๆ ซึ่งหลายภาพเป็นภาพวาดที่มีชื่อเสียงจากนั้นจัดเรียงชิ้นส่วนใน Photoshop พิมพ์ลงบนผืนผ้าใบและระบายทับลงไป บางครั้งเธอก็ตัดภาพผลงานของตัวเองผสมกับงานศิลปะแบบดั้งเดิมและนำไปใช้ในการเรียบเรียงในภายหลัง ผลลัพธ์ที่ได้คือการจับแพะชนแกะส่วนหนึ่ง และการวาดภาพส่วนหนึ่ง ในสภาพแวดล้อมที่ร่วมสมัยซึ่งเหมาะสำหรับยุคที่เต็มไปด้วยอินเทอร์เน็ต “สำหรับฉันมันทำให้เกิดความคิดที่ว่าเรากำลังอยู่ในยุคที่ทุกอย่างอยู่ที่นั่นและคุณสามารถโพสต์และรีโพสต์รูปของใครบางคนได้” Zuckerman กล่าว “มันเหมือนปาตะวันตก”

แหล่งข้อมูลของเธอมิตั้งแต่ภาพบุคคลระดับปรมาจารย์ไปจนถึงอีโมจิ แต่ชิ้นส่วนที่คัดลอกมาจากประวัติศาสตร์ศิลปะโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานทั้งหมดทำงานโดยกล่าวถึงการเรียบเรียงองค์ประกอบเป็นการยากที่จะบอกได้ว่าการอ้างอิงนั้นเป็นการแสดงความเคารพหรือการวิพากษ์วิจารณ์⁸

---

⁸ Taylor, artnetnews, (2017), Behind Artist Allison Zuckerman's Rapid Rise From Gallery Assistant to the Rubell Family's Newest Obsession, เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <https://news.artnet.com/art-world/how-wunderkind-allison-zuckerman-went-from-gallery-assistant-to-a-solo-show-at-the-rubell-collection-in-one-year-1168823>

ภาพที่ 5 ภาพผลงาน Allison Zuckerman, Lunch in the Park (2017).

Courtesy of Kravets Wehby Gallery.

เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม พ.ศ.2563

เข้าถึงได้จาก : <https://news.artnet.com/art-world/how-wunderkind-allison-zuckerman-went-from-gallery-assistant-to-a-solo-show-at-the-rubell-collection-in-one-year-1168823>

ภาพที่ 6 ภาพผลงาน Allison Zuckerman, Bucolic Morning (2017).

Courtesy of Kravets Wehby Gallery. เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563

เข้าถึงได้จาก <https://news.artnet.com/art-world/how-wunderkind-allison-zuckerman-went-from-gallery-assistant-to-a-solo-show-at-the-rubell-collection-in-one-year-1168823>

จะเห็นได้ว่าศิลปินทั้งสามคนมีรูปแบบการแสดงออกของผลงานที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของรูปแบบของวิธีการตัดปะภาพถ่าย (photo montage) แต่จะมีเนื้อหาและกระบวนการคิด ที่ต่างกันออกไปข้าพเจ้าจึงใช้พื้นที่เหล่านี้ในการศึกษาหาข้อมูลและวิธีการตีความของศิลปินทั้งสามท่านเพื่อเป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายและทำความเข้าใจในการที่จะนำไปสู่การสร้างสรรคผลงาน

3. การเก็บบันทึกข้อมูลจากการปฏิบัติหรือภาคสนาม

3.1 กำหนดพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาหาข้อมูลครั้งนี้ได้ทำการศึกษาและลงพื้นที่สำรวจจากพฤติกรรมของคนในสังคมเมือง(กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล) โดยเฉพาะในสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน แออัด แหล่งรวมความเจริญธุรกิจการค้าและย่านเศรษฐกิจ รวมไปถึงการบันทึกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในงานที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

3.2 บุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผู้คนที่พบในเขตชุมชนที่ได้ลงไปทำการสำรวจ

3.3 ช่วงเวลาที่ศึกษา

ใช้ระยะเวลาในการศึกษารวบรวมข้อมูลไปพร้อมกับการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2563

3.4 วิธีเก็บข้อมูล

ผู้สร้างสรรค์ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้สร้างสรรค์สังเกตการณ์ใช้ชีวิตของสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบข้างซึ่งเป็นข้อมูลที่มาจากภาวะวิสัย ทั้งช่วงเวลากลางวันและกลางคืน

3.4.2 ศึกษาและลงพื้นที่ในเขตชุมชนที่มีผู้คนแออัด ด้วยวิธีการเดินเท้าและขึ้นรถเมล์ซึ่งเป็นพาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่

3.4.3 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการบันทึกภาพด้วยกล้องโทรศัพท์มือถือ โดยการเก็บภาพนั้นมาจากประสบการณ์ข้อเท็จจริงที่พบเห็นรายวันที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับ “ภาพลักษณ์มหานคร”

3.4.4 รวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามโดยคัดสรรคสิ่งที่น่าสนใจในวัตถุที่พบหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.4.5 หลังจากการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งนำภาพถ่ายที่ได้มาวิเคราะห์

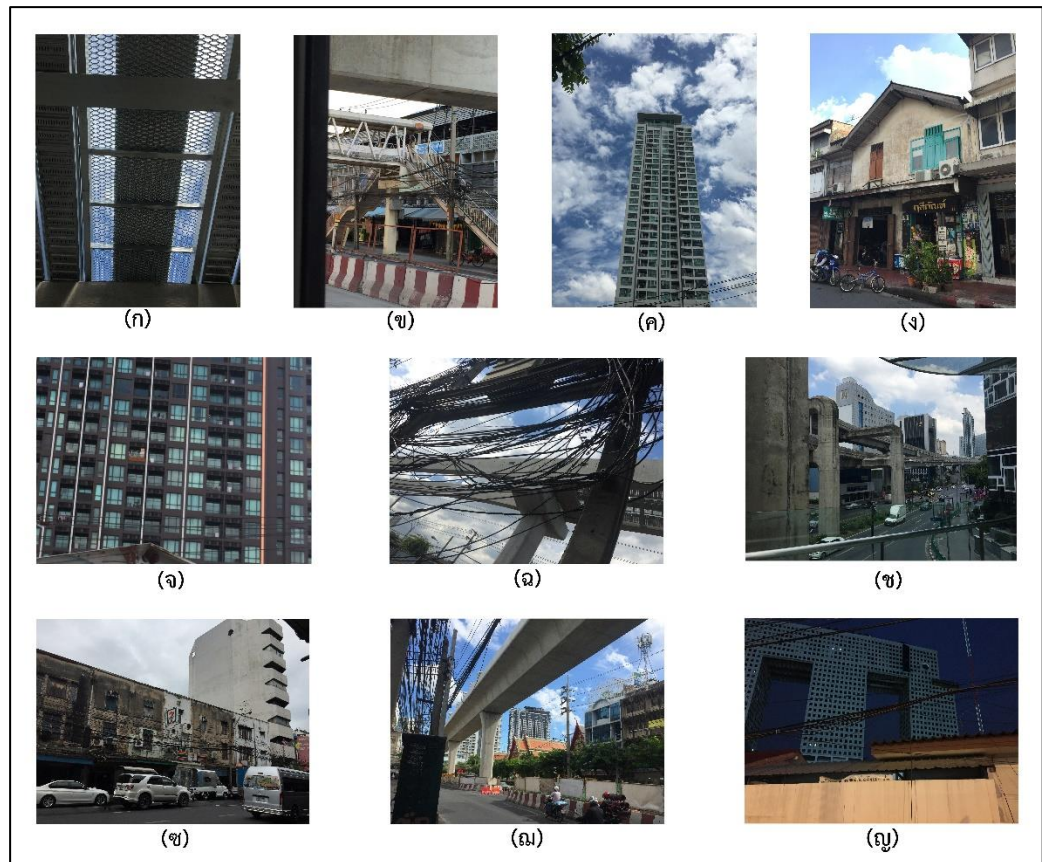
ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพแผนที่เส้นทางในการเก็บข้อมูลพื้นที่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

เมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

3.5 วิเคราะห์ผลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามสามารถแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

- 3.5.1 ภาพถ่ายสถาปัตยกรรมในเขตกรุงเทพฯ
- 3.5.2 ภาพถ่ายวิถีชีวิตของคนเมืองที่พบเจอ
- 3.5.3 ภาพถ่ายขณะที่อยู่บนรถเมล์
- 3.5.4 ภาพของความมั่งคั่งที่เกิดขึ้นในระดับจุลภาค
- 3.5.5 ภาพถ่ายการใช้คำหรือคำหยาบคายเพื่อระบายความในใจ
- 3.5.6 ภาพถ่ายสิ่งก่อสร้างในกรุงเทพฯ
- 3.5.7 ภาพถ่ายเคลื่อนไหวขณะเดินด้วยการถ่ายแบบไม่จำเพาะเจาะจงเป้าหมาย

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายสถาปัตยกรรมในเขตกรุงเทพฯ (บางส่วน)

ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 - 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) พื้นที่เขตลาดพร้าว

(ข) ถนนจรัญสนิทวงศ์

(ค) พื้นที่เขตลาดพร้าว

(ง) เขตเสาชิงช้า

(จ) พื้นที่ลาดพร้าว

(ฉ) พื้นที่เขตสุขุมวิท

(ช) สยาม

(ซ) บ้านหม้อ

(ฌ) เขตเจริญนคร

ญ) ตึกช้าง รัชโยธิน

ภาพถ่ายจากตึกอาคารสถานที่ที่สามารถบ่งบอกถึงความเจริญทางด้านวัตถุซึ่งแอบซ่อนความเหลื่อมล้ำอยู่ในภาพ หรือรอยต่อระหว่างอดีต-ปัจจุบัน ความเสื่อมโทรมและความเจริญที่อยู่ด้วยกัน

ภาพที่ 9 ภาพถ่ายวิถีชีวิตของคนเมืองที่พบเจอ

ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

- (ก) ถนนจักรพรรดิพงษ์   (ข) ถนนวังหลัง   (ค) พื้นที่เขตตลาดคลองเตย
- (ง) เจริญนคร   (จ) หน้าวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ ถนนตรีเพชร (ฉ) พื้นที่เขตจรัญสนิทวงศ์
- (ช) พื้นที่เขตวงเวียนใหญ่   (ซ) เขตเซ็นทรัลเวสต์เกตบางใหญ่

วิทยาลัย

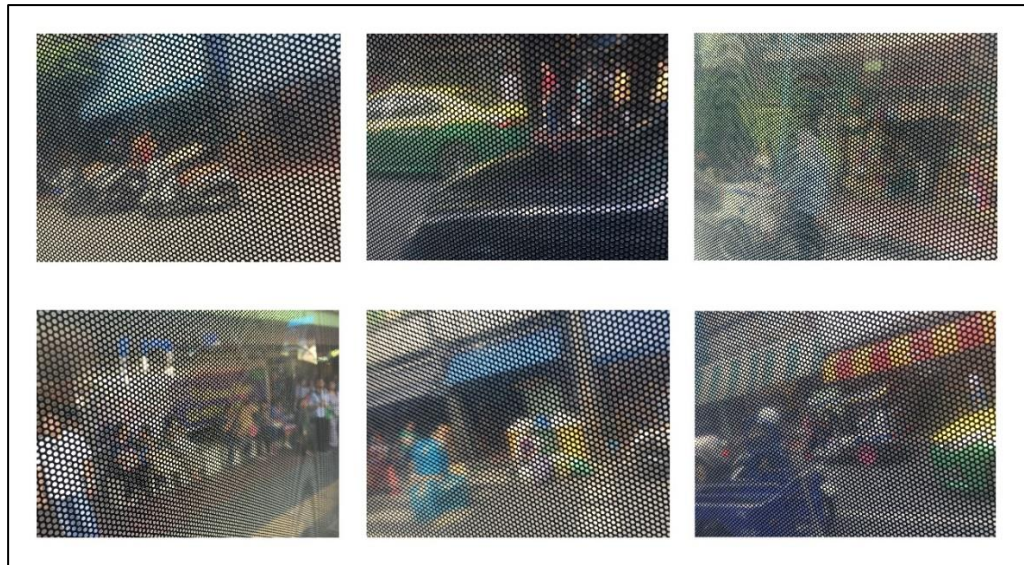
ภาพที่ 10 ภาพถ่ายวิถีชีวิตของคนเมืองที่พบเจอ

ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) ตลาดคลองเตย	(ข) พื้นที่เขตเจริญกรุง	(ค) เรือข้ามฟาก Iconsiam-River City
(ง) ตลาดคลองเตย	(จ) ตลาดคลองเตย	(ฉ) พื้นที่เขตปิ่นเกล้า
(ช) ตลาดสำเพ็ง	(ซ) ถนนจักรวรรดิ	(ฅ) เขตเจริญกรุง

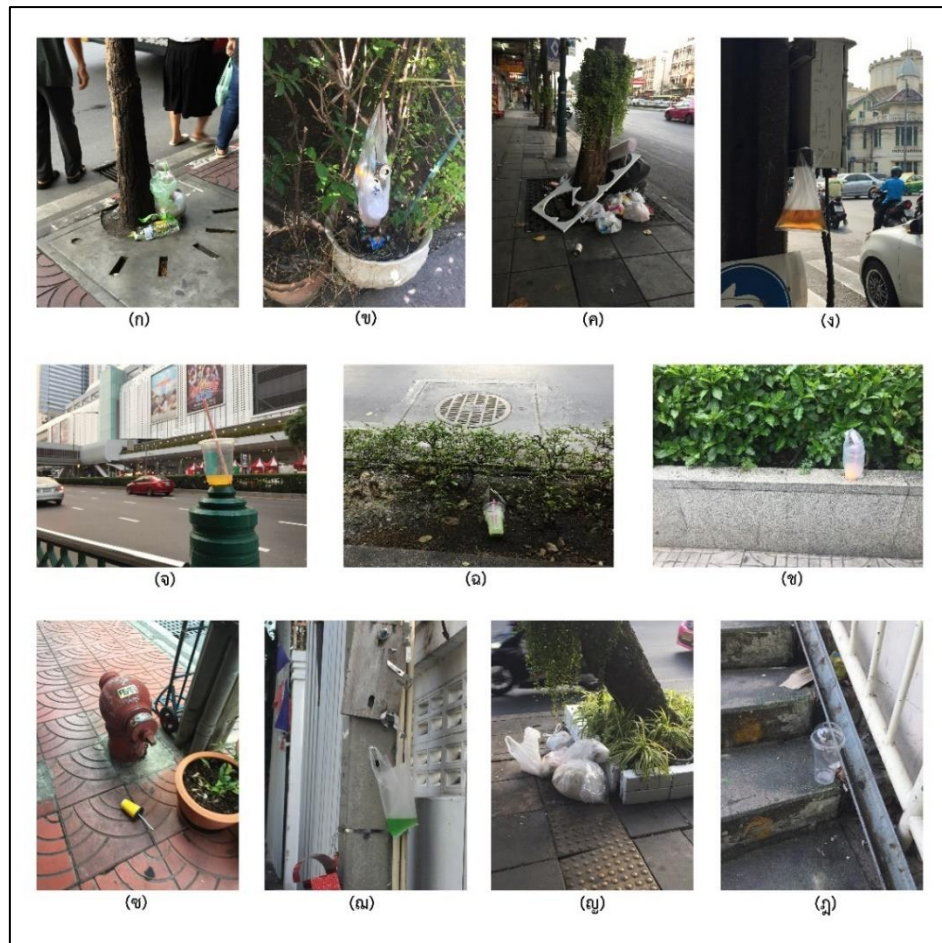
ภาพวิถีชีวิตของคนในเมืองที่ยกตัวอย่างมานี้บอกเล่าการดำรงชีวิตของผู้คนในอิริยาบถต่าง ๆ การประกอบอาชีพของคนหาเช้ากินค่ำ คนใช้แรงงานในสังคมเมือง และการประกอบอาชีพค้าขายที่เราจะพบเห็นอยู่บ่อย ๆ บนทางเท้าหรือแม้แต่บนสะพานลอย และภาพที่แสดงพฤติกรรมของการไม่เคารพกฎจราจรบนท้องถนนเช่น ภาพที่จอดรถในพื้นที่ห้ามจอด

ภาพที่ 11 ภาพถ่ายขณะที่อยู่บนรถเมล์ จากอนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ - พหลโยธิน
 ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563
 ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

การบันทึกภาพของวิถีชีวิตของผู้คนข้างทางและที่อยู่บนท้องถนนเป็นวิถีชีวิตของคนเมืองที่ใช้เวลาไปกับการรอคอยในการเดินทางที่มีรถติด ซึ่งบันทึกภาพถ่ายขณะอยู่บนรถเมล์

ภาพที่ 12 ภาพของความมั่งงายที่เกิดขึ้นในระดับจุลภาค

ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 - 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) ถนนตรีเพชร	(ข) พื้นที่เขตเจริญกรุง	(ค) บ้านแขก วงเวียนใหญ่
(ง) ถนนจักรวรรดิ	(จ) หน้าศูนย์การค้า MBK	(ฉ) ถนนจักรวรรดิ
(ช) พื้นที่เขตเจริญนคร	(ซ) ถนนเยาวราช	(ฌ) พื้นที่เขตราษฎร์บูรณะ
(ญ) วงเวียนใหญ่	(ฎ) พื้นที่เขตลาดพร้าว	

พฤติกรรมความมั่งงายจากในภาพที่ยกตัวอย่างมานั้นเป็นการทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะเช่น เสาไฟฟ้า, สะพานลอย, กระจาดต้นไม้, ทางเท้า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คุ้นตาในชีวิตประจำวันของข้าพเจ้า และพบเห็นในทุก ๆ ครั้งที่ทำการสำรวจ หรือแม้แต่กระทั่งการนำขยะมาวางกองไว้บริเวณต้นไม้ที่ถูก ตกแต่งด้วยดอกไม้สวยงามแต่กลับกลายเป็นพื้นที่วางขยะอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะของคนเมืองไปแล้ว ซึ่งเป็นความมั่งงายที่เกิดขึ้นในระดับบุคคลหรือจุลภาคจนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคม

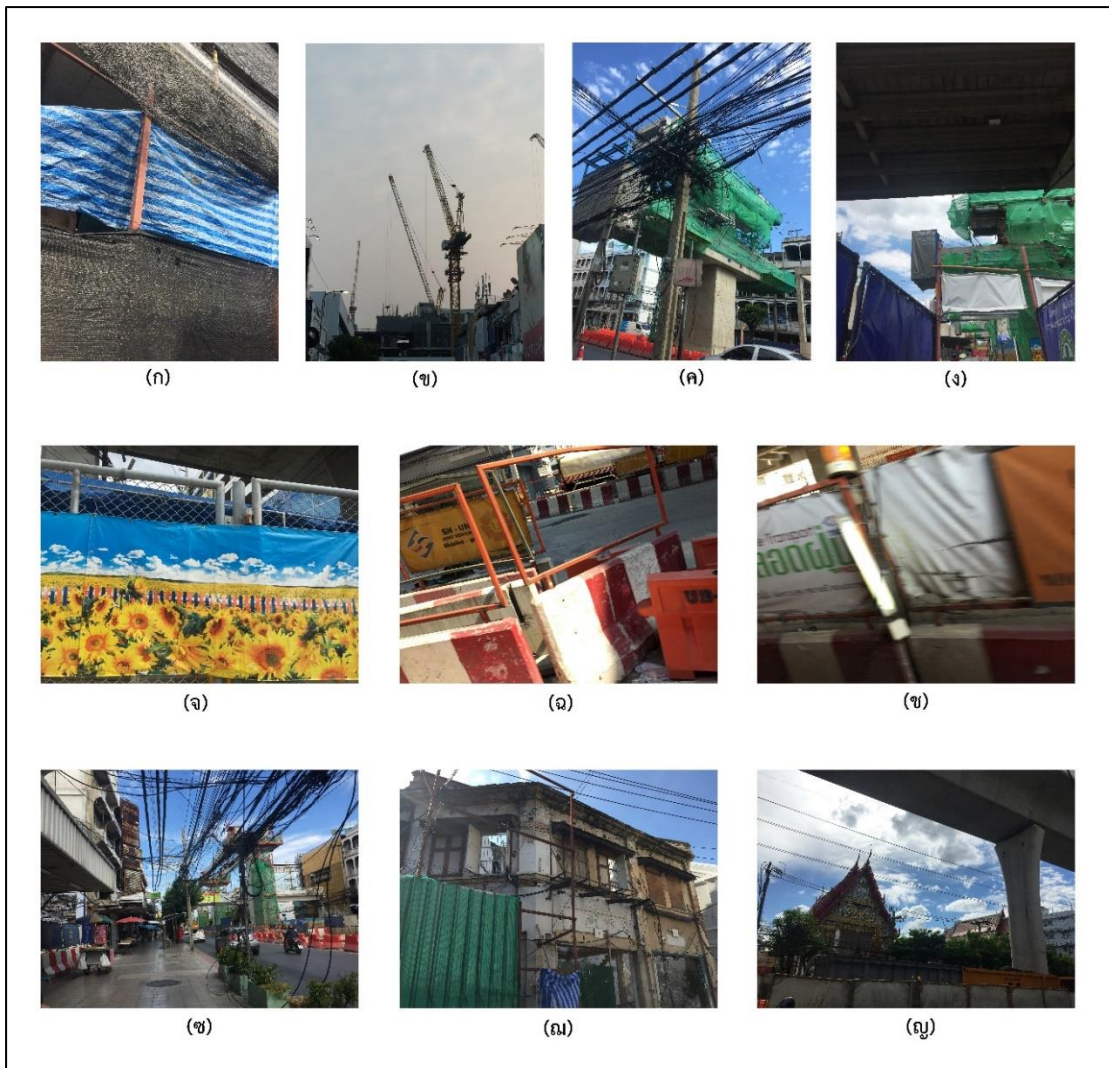
ภาพที่ 13 ภาพถ่ายการใช้ภาษาภาพและอักษรเพื่อระบายความในใจ
ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) ถนนพระสุเมรุ	(ข) ถนนพระสุเมรุ	(ค) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี
(ง) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี	(จ) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี	(ฉ) ถนนจักรวรรดิ
(ช) จตุจักร	(ซ) พื้นที่เขตเจริญกรุง	(ฌ) พื้นที่เขตลาดพร้าว
(ญ) พื้นที่เขตคลองเตย	(ฎ) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี	(ฏ) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี

ภาพบันทึกข้อความที่ปรากฏบนพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนบุคคล ทั้งการใช้คำหยาบ ประโยคบอกเล่า และประโยคคำสั่งยกตัวอย่างในภาพเช่น “ห้ามขี่ ห้ามขี่ตรงนี้” ในเขตพื้นที่อาคาร บ้านเรือนหรือแม้แต่สติ๊กเกอร์ของสัญลักษณ์ต่าง ๆ และบุคคลสำคัญที่ผู้คนให้ความสนใจที่ติดอยู่ตามป้ายรถเมล์ เสาไฟฟ้า ผนังกำแพง

สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นล้วนเป็นผลมาจากปัจจัยรอบข้าง สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ ณ ปัจจุบันที่แสดงให้เห็นถึงการระบายความรู้สึกชอบ รู้สึกเกลียด หรือการแสดงความคิดเห็นออกไปผ่านข้อความอย่างตรงไปตรงมา สามารถบอกเล่าเรื่องราวความรู้สึกบางส่วนของคนในสังคมนั้น ๆ

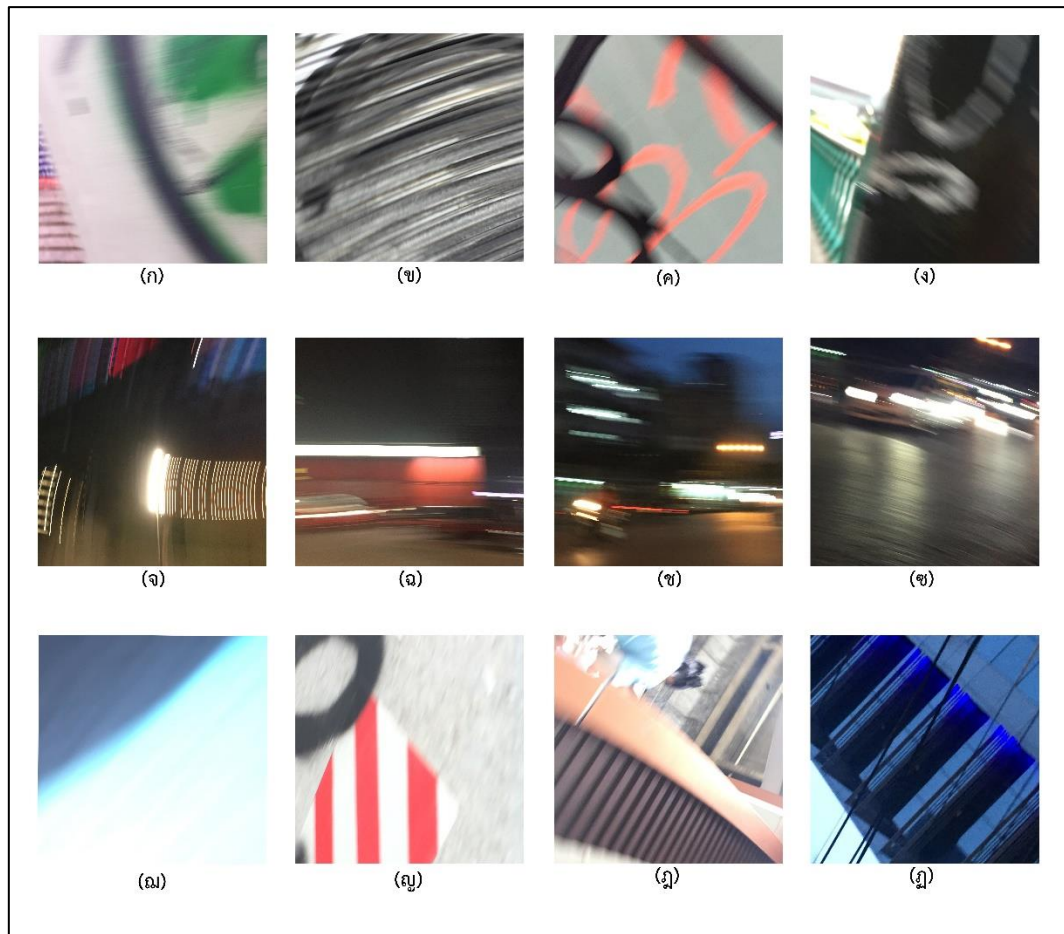

ภาพที่ 14 ภาพถ่ายสิ่งก่อสร้างในกรุงเทพฯ
ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) พื้นที่เขตลาดพร้าว	(ข) เขตปทุมวัน	(ค) พื้นที่เขตลาดพร้าว
(ง) พื้นที่เขตลาดพร้าว	(จ) พื้นที่เขตลาดพร้าว	(ฉ) ถนนจรัญสนิทวงศ์
(ช) ถนนจรัญสนิทวงศ์	(ซ) พื้นที่เขตลาดพร้าว	(ณ) พื้นที่เขตเจริญกรุง
(ญ) เจริญนคร		

สิ่งก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นอาคารบ้านเรือน ตึกแถว รถไฟฟ้า เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การจราจรในกรุงเทพฯ ติดขัด และปัญหามลภาวะทางอากาศ ฝุ่นละอองที่เกิดจากการก่อสร้างที่ต้องการยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมเมืองโดยมุ่งแต่ด้านวัตถุ จนลืมมองด้านสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพที่มีอิทธิพลสำคัญต่อสุขภาพ

ภาพที่ 15 ภาพถ่ายเคลื่อนไหวขณะเดินด้วยการถ่ายแบบไม่จำเพาะเจาะจงเป้าหมาย
ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2562 – 2563

ที่มา : ภาพถ่ายส่วนตัวของ กรรณิกา โชติชัย

(ก) พื้นที่เขตจตุจักร	(ข) ถนนสีทอง	(ค) พื้นที่เขตศูนย์การค้าสยาม
(ง) พื้นที่เขตศูนย์การค้า MBK	(จ) ถนนเจริญนคร	(ฉ) ถนนเจริญนคร
(ช) ถนนเจริญนคร	(ช) ถนนเจริญนคร	(ฉ) พื้นที่เขตลาดพร้าว
(ญ) อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี	(ฎ) พื้นที่เขตโตศก	(ฎ) รัชโยธิน

ภาพที่ได้เป็นการบันทึกแบบฉับพลันจากการเคลื่อนไหวของผู้สร้างสรรค์ รวมทั้งภาพที่ได้มาจากความบังเอิญในขณะที่ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลซึ่งภาพที่ได้จะมีลักษณะเบลอ คลุมเครือ และเกิดเป็นภาพกึ่งนามธรรม ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของแสงไฟและวัตถุ

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ภาพลักษณ์มหานคร Images of the Metropolis” เป็นวิทยานิพนธ์เชิงสร้างสรรค์โดยเริ่มต้นมาจากความสนใจในเรื่องของสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง ผู้คน วัตถุ สิ่งของ จึงนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ซึ่งภายหลังจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การสร้างสรรคผลงานชุดนี้ขึ้นโดยใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ เช่น เส้น สี น้ำหนักแสงเงา เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ และเพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการสื่อสารเป็นไปตามวัตถุประสงค์จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนในการลงมือปฏิบัติ ซึ่งมีกระบวนการตามขั้นตอนดังนี้

1. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1.1 วิธีการแปลงแรงบันดาลใจและข้อมูลเป็นงานสร้างสรรค์

จากแรงบันดาลใจที่พบเห็นสภาพแวดล้อมในสังคมเมืองและพฤติกรรมความมั่งคั่ง การผสมผสานของการไม่เคารพกฎกติกาที่เกิดขึ้น จึงทำให้ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่มาจากการบินถ่ายภาพถ่ายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับประสบการณ์โดยตรงในแต่ละวันมาเป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างสรรค์โดยอาศัยความเป็นภาวะวิสัยของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ที่ลงพื้นที่ภาคสนาม

1.2 การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

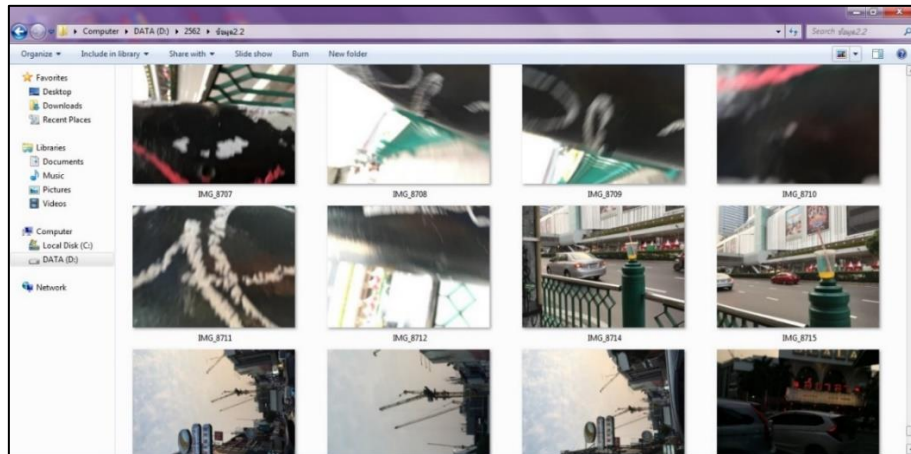
ทำการศึกษาข้อมูลก่อนลงมือการสร้างสรรค์จากทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของเมือง, วิถีชีวิตคนในเมืองกรุงเทพฯ, รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม เริ่มจากการวางแผนสังเกตการณ์พฤติกรรม และสถานภาพของสภาพแวดล้อมที่ได้ลงไปศึกษาในแต่ละพื้นที่จากนั้นก็เก็บข้อมูลด้วยการบันทึกภาพจากกล้องโทรศัพท์มือถือ

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างสรรค์

หลังจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแยกแยะออกเป็นหมวดหมู่เพื่อทำการพิจารณาความเกี่ยวข้องในเนื้อหาแต่ละส่วนของภาพ จากนั้นนำมาสังเคราะห์เพื่อหาวิธีการประกอบการสร้างภาพในการสร้างสรรค์เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

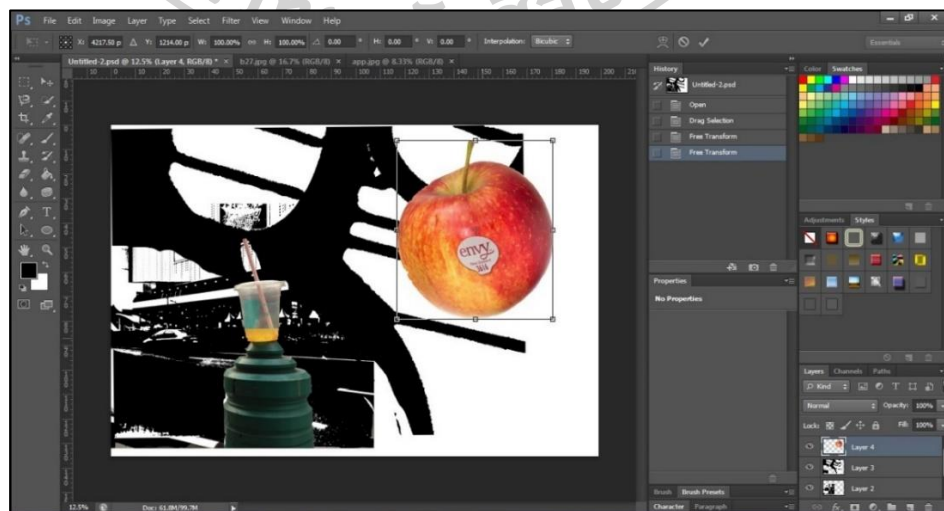
1.4 ขั้นตอนการเตรียมภาพร่าง

คัดเลือกข้อมูลภาพถ่ายที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์โดยนำปัญหาเรื่องความมั่งงายที่ถูกมองข้ามและหลงลืมมาเป็นประเด็นหลักในงาน

ภาพที่ 16 การคัดเลือกภาพข้อมูล

นำภาพข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตัดต่อในโปรแกรม Photoshop เพื่อต้องการลดทอนบางสิ่งบางอย่างให้เหลือเป็นทศนะธาตุ ทดลองนำภาพเหล่านั้นมาประกอบกันรวมถึงการนำมาทับซ้อนกัน เพื่อให้สอดคล้องในเรื่องของลักษณะทางกายภาพของความเป็นเมืองที่มีความทับซ้อนกัน และหาความชัดเจนของโครงสร้างโดยรวมและองค์ประกอบที่เป็นไปได้ในงานก่อนการลงมือปฏิบัติในผลงานจริง แสดงให้เห็นการผสมผสานของวิถีชีวิตและพฤติกรรมในรูปแบบของการตัดปะภาพถ่าย (photo montage)

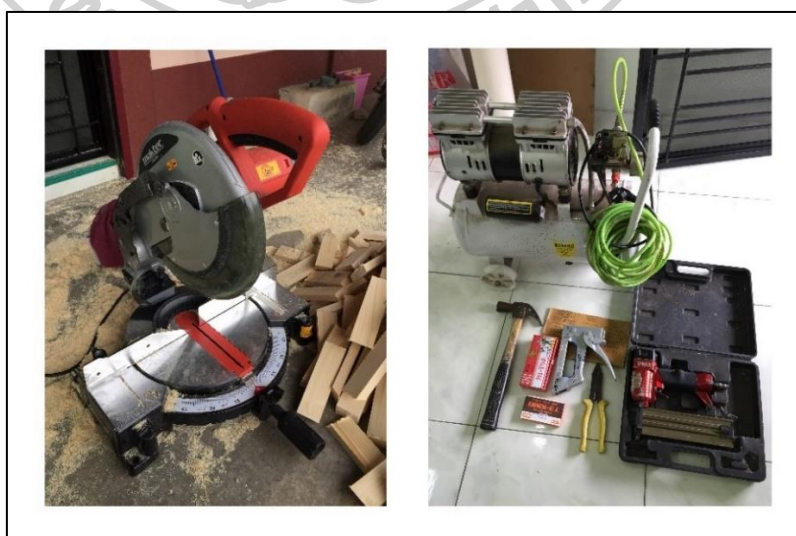

ภาพที่ 17 การตัดต่อภาพต้นแบบ

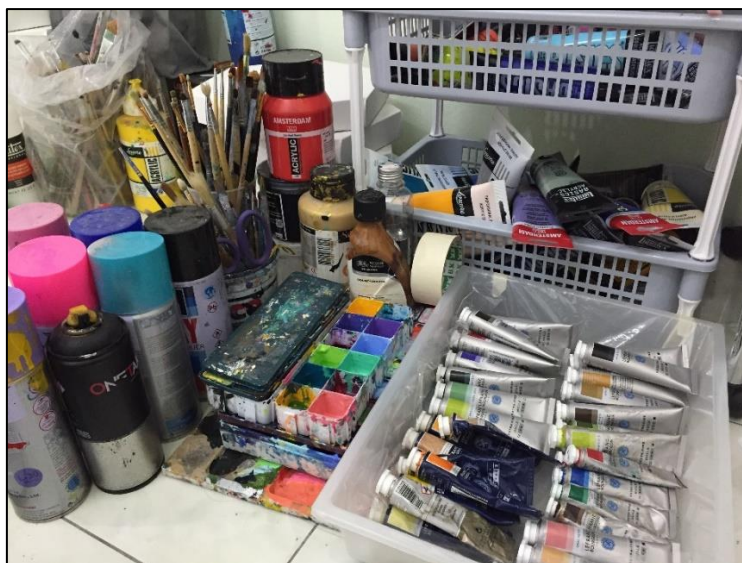

2. วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์งาน

- 2.1 กล้องถ่ายรูป
- 2.2 กล้องโทรศัพท์มือถือ
- 2.3 สมุดจดบันทึก
- 2.4 คอมพิวเตอร์
- 2.5 เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ (Projector)
- 2.6 เลื่อยวงเดือน
- 2.7 ปืนลม
- 2.8 ปืนลม
- 2.9 ไม้บรรทัดฉาก 90 องศา
- 2.10 ตลับเมตร
- 2.11 ไม้สำหรับทำโครงเฟรม
- 2.12 ผ้าใบแคนวาส
- 2.13 ดินสอ, ยางลบ
- 2.14 สีน้ำมัน, สีอะคริลิก, และสีสเปรย์
- 2.15 น้ำมันลินสีด
- 2.16 จานสีน้ำมันและอะคริลิก

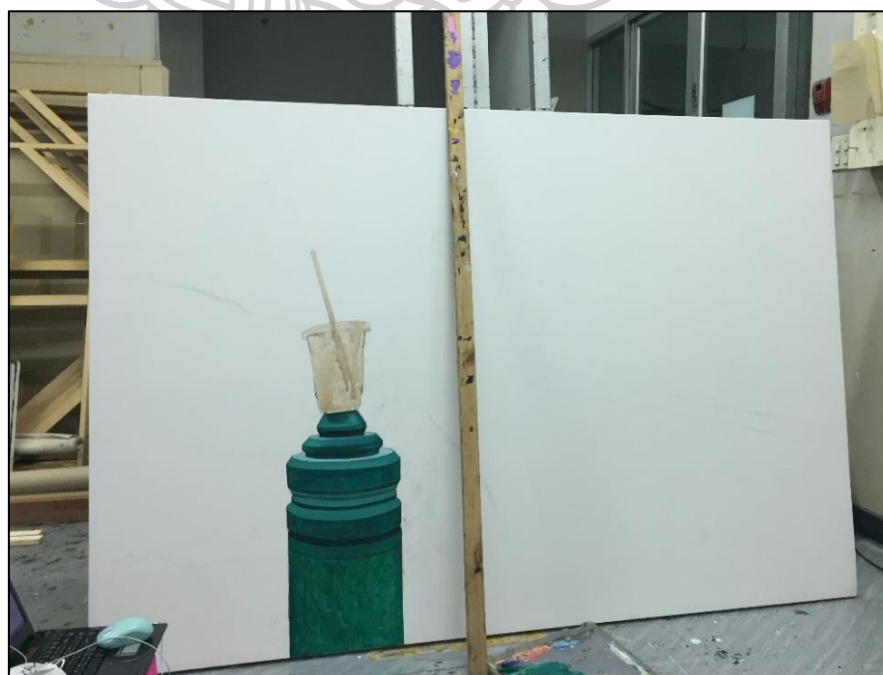
ภาพที่ 18 ภาพอุปกรณ์ในการทำเฟรม

ภาพที่ 19 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

3. ขั้นตอนดำเนินการสร้างสรรค์

3.1 ขั้นตอนการเตรียมโครงเฟรมผ้าใบสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานโดยตั้งสีด้านทำมุม 90 องศา เมื่อได้โครงที่สมบูรณ์แล้วจึงด้วยผ้าใบแคนวาส จากนั้นทำการร่างภาพตามภาพต้นแบบที่ได้ผ่านกระบวนการทางโปรแกรม Photoshop โดยจะเริ่มร่างภาพในแต่ละส่วนซึ่งเริ่มจากตัวละครหลักที่อยู่ในงาน คือภาพของแก้วน้ำส้มที่ถูกวางทิ้งไว้บริเวณศูนย์การค้า MBK

ภาพที่ 20 ขั้นตอนการร่างภาพ

3.2 วางโครงสร้างของรูปร่างและรูปทรงในส่วนของผลงานเพิ่มเติมโดยเริ่มจากส่วนที่อยู่ด้านหลัง
ก่อน

ภาพที่ 21 ขั้นตอนการร่างภาพ

3.3 วางโครงสร้างของรูปร่างและรูปทรงในส่วนอื่นของผลงานเพิ่มเติม

ภาพที่ 22 ขั้นตอนการร่างภาพและลงสีในภาพแต่ละส่วน

3.4 การลงสีชั้นแรกด้วยสีอะคริลิกและสีน้ำมันในแต่ละส่วนของเฟรมให้เต็มซึ่งภาพในแต่ละส่วนที่นำมาประกอบกันนั้นคือภาพที่วัตถุ สิ่งของ มาจากบริเวณ MBK และพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพที่ 23 ขั้นตอนการลงสีโดยรวม

3.5 เพิ่มเนื้อสีในแต่ละส่วนให้มีความหนาแน่นและเรียบเนียนมากขึ้น รวมถึงรูปทรงปริมาตรที่ต้องเน้นน้ำหนักแสงเงาเพื่อเพิ่มความเป็นปริมาตร

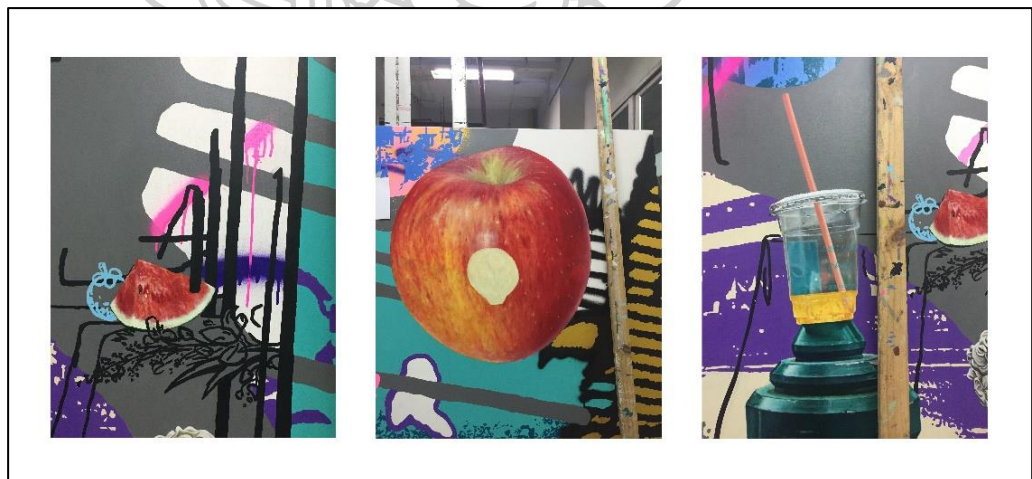
ภาพที่ 24 การลงน้ำหนักโดยรวม

3.6 นำกระดาษมาปิดบางส่วนของงานไว้เพื่อไม่ให้โดนสีจากการพ่นสีสเปรย์ในงาน เมื่อสีสเปรย์แห้งแล้วนำกระดาษออก

ภาพที่ 25 การลงสีด้วยสเปรย์บางตำแหน่ง

3.7 จากนั้นค่อย ๆ เก็บรายละเอียดในแต่ละส่วนของภาพเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

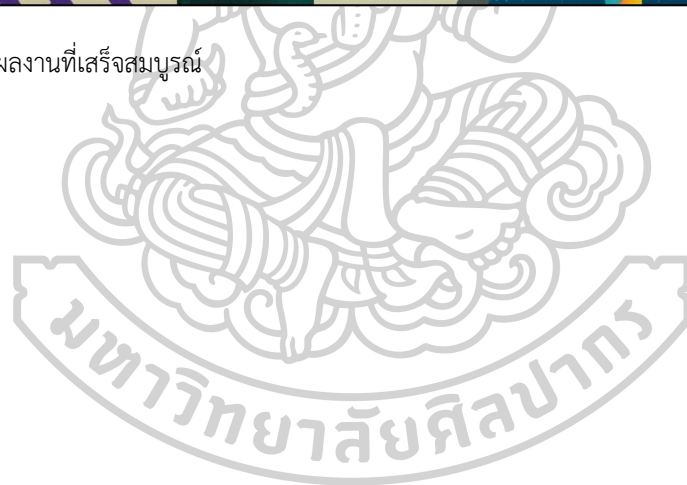
ภาพที่ 26 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดแต่ละส่วน

3.8 เมื่อผลงานเสร็จแล้วตรวจสอบผลงานอีกครั้งว่าควรปรับแก้ไขตรงจุดใด

ภาพที่ 27 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม หัวข้อ “ภาพลักษณ์มหานคร Images of the Metropolis” เป็นการสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องราวเนื้อหาของพฤติกรรมของคนในสังคมเมือง (กรุงเทพฯ) จากประสบการณ์ที่พบเห็นเป็นรูปธรรมของผู้วิจัย ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรมผสม เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงเนื้อหาเรื่องราวและเหตุการณ์ สถานะภาพความเป็นไปในสังคมเมืองที่เกิดขึ้น และการตระหนักต่อปัญหาในระดับจุลภาค ซึ่งการแสดงออกเหล่านี้มีที่มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมและผ่านการสังเคราะห์เป็นผลงานสร้างสรรค์ดังนี้

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานมีการเริ่มต้นมาจากการหยิบยกภาพใกล้ตัวทุกคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ มาประกอบกัน เล่าเรื่องแบบการบันทึกภาพความจริงด้วยวิธีการทางจิตรกรรม โดยในช่วงระยะแรก จะเป็นการทดลองหารูปแบบวิธีการในการสร้างสรรค์พร้อมกับการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปกับการพัฒนาผลงานให้เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งกายภาพของผลงานช่วงแรกนั้นยังไม่ค่อยจำเพาะเจาะจงถึงเรื่องราวหรือความชัดเจนของประเด็นในการแสดงออกของเนื้อหาสำคัญในงานมากนัก

ลักษณะของผลงานจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการตัดปะภาพถ่าย (photo montage) ในพื้นที่หลากหลายแห่งในเขตกรุงเทพฯ มารวมกัน เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับปรุงและการพัฒนาต่อยอดที่นำไปสู่การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ภาพที่ 28 ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ชื่อผลงาน : ย้งยั้งมอยู่

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ชั้นที่ 1 ขนาด : 160 x 140 เซนติเมตร

ชั้นที่ 2 ขนาด : 30 x 70 เซนติเมตร

ชั้นที่ 3 ขนาด : 60 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2562

ผลงานเริ่มต้นจากการนำภาพของสถานที่และเหตุการณ์ในสังคมเมืองที่พบเห็นในแต่ละวันมาประกอบกันในภาพมีส่วนประกอบดังนี้

ผลงานชั้นที่ 1 เป็นการนำภาพของสถานที่ต่าง ๆ มาปะติดปะต่อกัน ภาพของเด็กผู้หญิงสองคนที่ยืนทำหน้าตาทะเล้นอีกคนยืนด้วยท่าทางที่กำลังโพสท่าพร้อมกับพวงมาลัยในส่วนของด้านบนของภาพเป็นรูปของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

ผลงานชั้นที่ 2 ภาพอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิที่อยู่บนพื้นผ้าใบสีฟ้าและสีชมพูจากสเปรย์

ผลงานชั้นที่ 3 การประกอบกันในผลงานมีส่วนบริเวณด้านซ้ายเป็นรูปของทางด่วนกับภาพแสงไฟของรถที่อยู่บนท้องถนนในเวลาใกล้ค่ำรวมถึงภาพวัตถุสติ๊กเกอร์ที่ติดอยู่ตามเสาไฟฟ้าและเส้นสีดำและเหลืองที่อยู่ด้านหลังสุด

เป็นการสร้างสรรค์เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวของพฤติกรรมของคน สภาพแวดล้อมของเมืองและการดำรงชีวิตการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันที่มีความหลากหลายทางสถานะการเป็นอยู่ทั้งเด็กและ

ผู้ใหญ่ ซึ่งผลงานชุดนี้เป็นการนำหลายสิ่งหลายอย่างมาผสมรวมกันในพื้นที่ของจิตรกรรมโดยไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ประเด็นใดเป็นหลักที่ใช้ในการสร้างสรรค์ เพียงแต่เริ่มบันทึกกายภาพของเมืองในปัจจุบันที่ตนเองได้รับประสบการณ์และพบเห็นมา ทั้งเด็กชายพวงมาลัยบนท้องถนนและความวุ่นวายของคนเมือง เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและสร้างสรรค์ในผลงานชุดต่อไป

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ภาพที่ 29 ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ชื่อผลงาน : เดินเล่นที่บ้านหม้อ

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ชั้นที่ 1 ขนาด : 180 x 150 เซนติเมตร

ชั้นที่ 2 ขนาด : 30 x 45 เซนติเมตร

ชั้นที่ 3 ขนาด : 60 x 85 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2562

ในผลงานชุด “เดินเล่นที่บ้านหม้อ” รูปแบบของผลงานการสร้างสรรค์เป็นการนำภาพแต่ละภาพในมุมมองต่าง ๆ ของสังคมเมืองโดยมีพื้นที่ตั้งแต่พารานก บ้านหม้อ สนามหลวง และปิ่นเกล้า มาประกอบกัน ผลงานมีสีสันโดดเด่นจากการผสมผสานระหว่างภาพที่มีวิธีการเขียนแบบเรียลลิสม์ (Realism) และภาพที่มีลักษณะแบนซึ่งถูกลดทอนจากความจริงให้เหลือเพียงแก่น้ำหนักของแสงและเงามีการใช้เส้นโค้งและเส้นตรงในการแบ่งสัดส่วนของภาพ การวางภาพในแต่ละส่วนเป็นการจัดวาง

องค์ประกอบแบบกระจายเกือบเท่า ๆ กัน มีหุ่นกระบอกเป็นจุดเด่นของอยู่ในอิริยาบถของการเดิน และท่าทางคล้ายกับการรำรำ ลักษณะของภาพวางแบบทับซ้อนกันบางส่วน

ซึ่งภายในภาพผลงานประกอบด้วยผู้คนบนรถเมลิในมุมด้านล่างซ้ายของภาพ โดยที่ภาพนั้นได้ผ่านการใช้กระบวนการแปลงภาพจากภาพถ่ายให้เป็นจุดจากการใช้โปรแกรม Photoshop เนื่องจากภาพมีที่มาจากมุมมองผ่านสติ๊กเกอร์ See Through ที่ใช้สำหรับติดกระจกทำให้บุคคลภายนอกมองไม่เห็น และด้านซ้ายบนของภาพเป็นภาพของหุ่นกระบอก 4 ตัวที่กำลังข้ามถนนบนทางม้าลายซึ่งมีรถวิ่งอยู่ซึ่งเป็นลักษณะของภาพที่ระบายสีเรียบแบนตัดด้วยเส้น และภาพของเด็กผู้หญิงที่ยืนรอรถเมลิอยู่กับพระซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าในสังคมสามารถพบเห็นพระได้ในเกือบทุก ๆ ที่นอกจากวัด เช่น รถเมลิ ห้างสรรพสินค้า และส่วนอื่น ๆ ที่ประกอบในผลงานจะเป็นภาพของสถานที่ อาคารเก่า ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ร้านบริเวณรอบวัดพระแก้ว ข้างถนน สะพานลอย อาคารต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบรองลงมาเพื่อบ่งบอกที่มาของเหตุการณ์เหล่านี้ว่าคือที่ใด

จากนั้นนำภาพมาวางทับซ้อนกันในบางจุด ทั้งแบบไร้ระเบียบและมีระเบียบ คูณวนวนเชื่อมโยงเข้าหากันในภาพ และการลดทอนรายละเอียดของภาพบางส่วนที่ไม่จำเป็นลง เพื่อต้องการให้ผลลัพธ์ที่ได้นั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอที่ว่าด้วยเรื่องทัศนียภาพและพฤติกรรมของคน ที่พบในเขตพรวนบก บ้านหม้อ สนามหลวง และปิ่นเกล้า

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ภาพที่ 30 ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

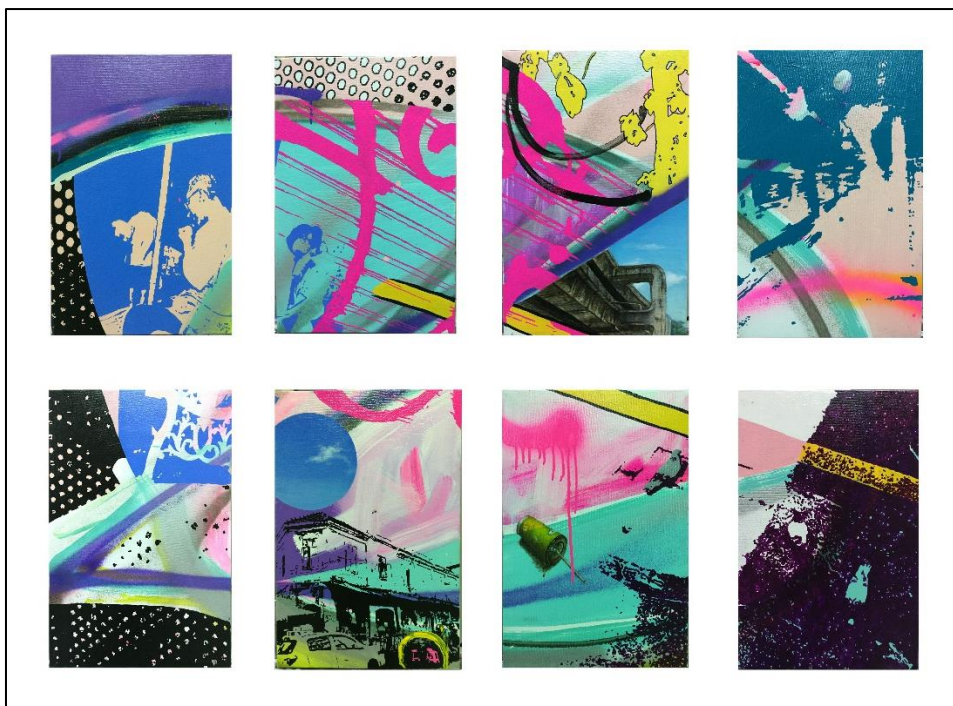
ชื่อผลงาน : “เจริญกรุง – กรุงเจริญ” หมายเลข 1

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 135 x 170 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2562

ภาพที่ 31 ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ชื่อผลงาน : “เจริญกรุง - กรุงเจริญ” หมายเลข 2

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 30 x 45 เซนติเมตร จำนวน 8 ชิ้น

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2562

จากการลงพื้นที่หาข้อมูลในการทำงานชุดที่ 1 และ 2 ที่ผ่านมา จึงทำให้ข้าพเจ้าให้ความสนใจในเรื่องของการลงพื้นที่มากขึ้น โดยการสังเกตและเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่มีความวุ่นวายของผู้คน ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเดินเท้าในเขตพื้นที่ เจริญกรุง - สยาม (กรุงเทพฯ)

ในผลงานชุดนี้ได้แบ่งเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 คือสมบูรณ์ในชิ้นเดียว ชุดที่ 2 ได้เริ่มทดลองการทำเป็นแบบชิ้นย่อยประกอบกันทั้งหมด 8 ชิ้น ดังภาพ 31

โดยชิ้นที่ 1 (ภาพ 30) ประกอบไปด้วยภาพการก่อสร้าง, รถมอเตอร์ไซด์ที่จอดบนทางเท้า ภาพนกพิราบที่เกาะอยู่บนตู้ไฟที่ถูกคลุมด้วยสติ๊กเกอร์ของทิวทัศน์ธรรมชาติซึ่งเป็นจุดเด่นในงาน, ภาพคนไร้บ้านที่หัวลำโพง, ภาพของสีสเปรย์ข้างทางรวมถึงคนที่ยืนปัสสาวะใส่พุ่มไม้ข้างทางอย่างหน้าตาเฉย ภายในภาพเป็นการใช้รูปร่างที่เกิดจากการลดทอนให้เหลือเพียงรูปร่างประมาณ 65% และรูปแบบเรียลลิสม์ (Realism) 35% ผลงานเป็นการเล่าเรื่องของวิถีชีวิตของผู้คนในระแวก เจริญกรุงถึงสยาม (กรุงเทพฯ) ผ่านมุมมองประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ แฝงนัยยะเรื่องของธรรมชาติใน

เมืองที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อทดแทนธรรมชาติของจริงด้วยการใช้ภาพของตู้ไฟที่ตั้งอยู่บริเวณสยามมาใช้เป็นภาพหลักในงาน

โดยผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ (31) ได้ทดลองทำการติดตั้งแบบแยกชิ้นต่อกันโดยแต่ละชิ้นเป็นการใช้เส้นและสีเป็นหลักมีการตัดทอนมากขึ้นถ้าเปรียบเทียบกับผลงานชิ้นแรก ทศนะธาดูในงานนั้นถูกแปลงค่ามาจากกายภาพของตึกอาคารในเขตเจริญกรุงสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันในแต่ละชิ้นให้เกิดความสัมพันธ์และเอกภาพในงานได้ ซึ่งภายในภาพมีเนื้อหาของการบอกเล่าเรื่องราวของความสัมพันธ์ของตึกเก่าและใหม่ การทิ้งขยะ อิริยาบถของผู้คนที่รอรถเมล์และร้านค้าที่ตั้งอยู่บนทางเท้าที่มักจะพบอยู่บ่อยครั้งจนกลายเป็นเรื่องปกติ

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 32 ภาพผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

(ก) ภาพผลงานติดตั้งบนผนัง (ข) ภาพรายละเอียดของผลงาน (ค) ภาพรายละเอียดของผลงาน

ชื่อผลงาน : ห้ามชี้ตรงนี้

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 120 x 400 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2562

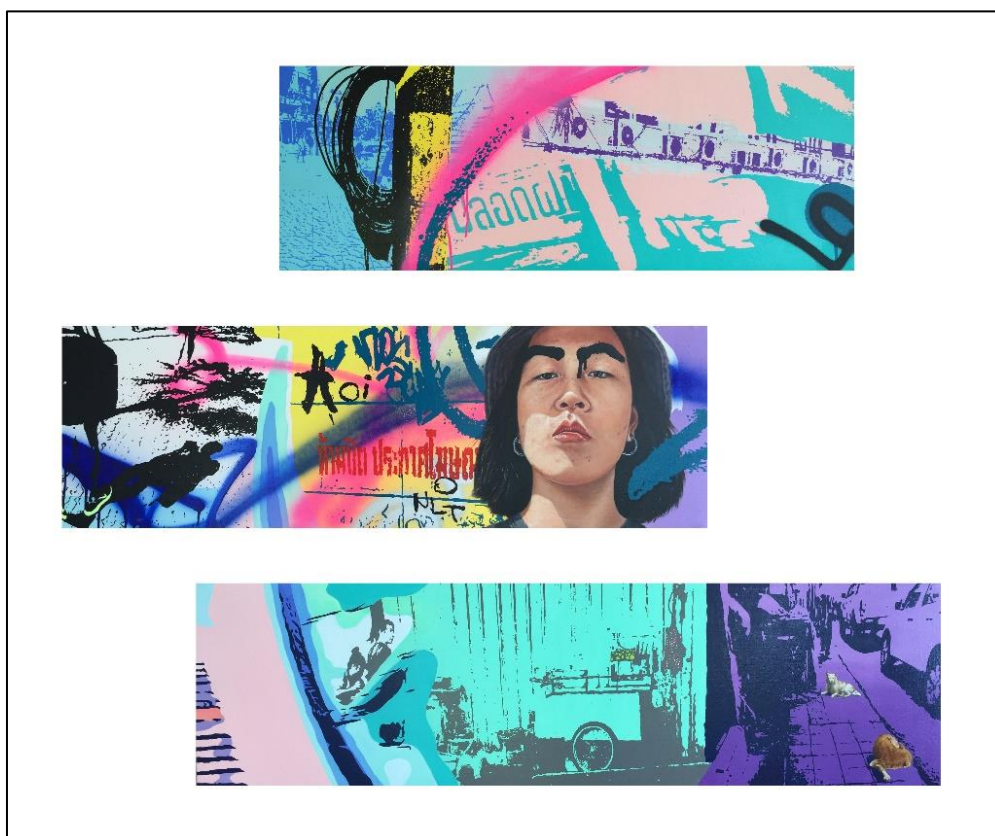
ผลงานชุดนี้ได้พัฒนาวิธีการติดตั้งผลงานมาจากชุดที่แล้ว ผลงานตั้งดูตาสายตาผู้ชมด้วยสีที่หลากหลายและวิธีการติดตั้งที่ดูจะปะติดปะต่อกันเป็นแนวยาว ส่วนประกอบของผลงานที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือภาพของการประดับตกแต่งดอกไม้ข้างทางบริเวณถนนราชดำเนิน ถนนที่ถูกแขวนไว้ที่เสาไฟฟ้า ป้ายห้ามชี้ตรงนี้ และแม่ค้าขายส้มตำรถเข็นที่เป็นที่คุ้นตา และคนเร่ร้อนที่อาศัยอยู่ข้างถนน

ทั้งหมดนี้เป็นนำเสนอภาพลักษณ์ของถนนราชดำเนินและละแวกใกล้เคียง ผ่านมุมมองผู้สร้างสรรค์ที่มีประสบการณ์จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏให้เห็นทางกายภาพ ทั้งความสวยงาม ความเป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบ หรือแม้แต่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการบอกเล่าวิถีชีวิตที่เกิดจากการผสมผสานของผู้คนผ่านวัตถุสิ่งของ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตในพื้นที่

ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ภาพลักษณ์มหานคร Images of the Metropolis” เป็นการพัฒนาผลงานต่อเนื่องมาจากผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ โดยผลงานได้มีการกำหนดเป้าหมายในการนำเสนอภาพลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ในการสร้างสรรค์ผลงานแต่ละชุดชัดเจนมากขึ้น ซึ่งได้ผ่านการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์มาเป็นผลงาน โดยแสดงกายภาพของสภาพแวดล้อมนั้นตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมาเป็นประเด็นหลักในการสร้างสรรค์ ซึ่งแสดงความสนุกสนานและความโกลาหลอลหม่านในเวลาเดียวกัน สอดแทรกประเด็นและปัญหาทางสังคมรวมถึงสะท้อนวัฒนธรรมของคนที่อาศัยอยู่ในเมือง ปรากฏชุดผลงานและการพัฒนาทางด้านรูปแบบและเนื้อหาดังต่อไปนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ภาพที่ 33 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ชื่อผลงาน : พุดผืน

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 140 x 160 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

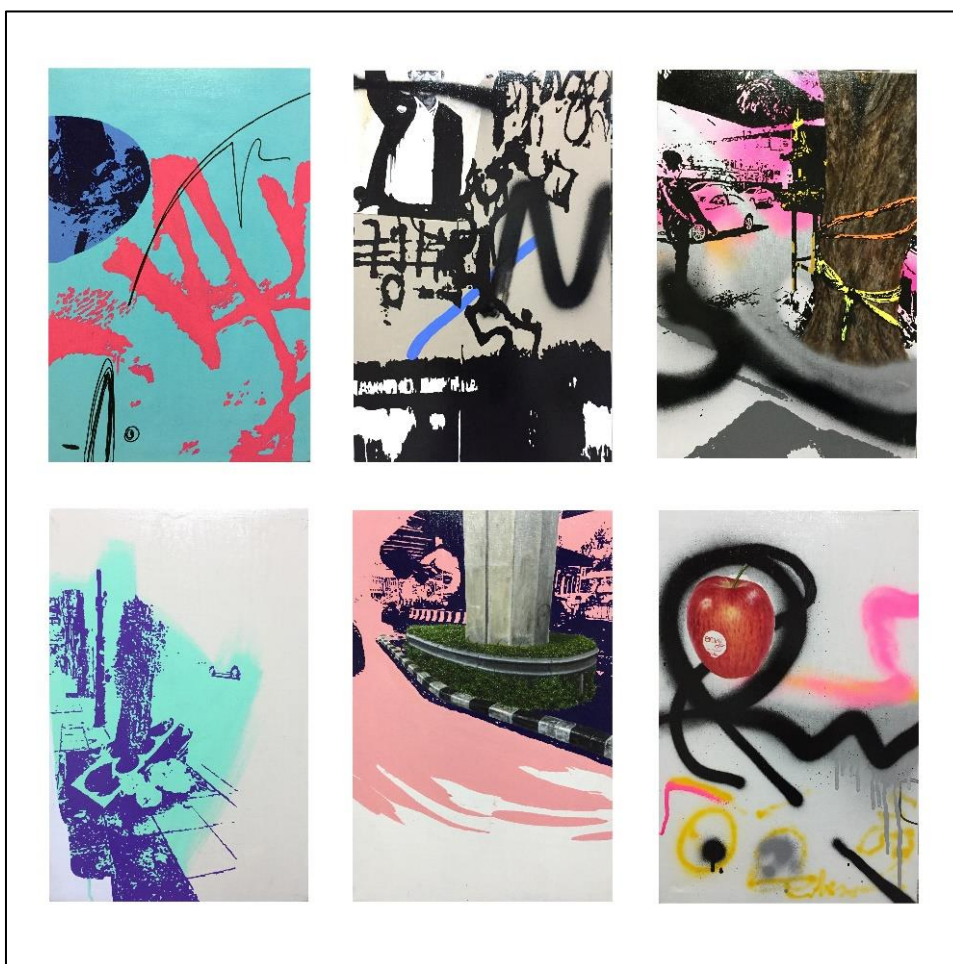
ปีที่สร้าง : 2563

การนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1 เป็นการสร้างชิ้นงาน 3 ชิ้นติดต่อกัน ในผลงานชุดนี้ได้ตั้งเป้าหมายของการลงพื้นที่ภาคสนามไปที่การเก็บภาพข้างถนนหรือฟุตบอลเป็นหลัก สิ่งที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในงานคือสีและเส้นที่สร้างความอลหม่านในงาน ประกอบกับภาพที่เต็มไปด้วยเรื่องราวข้างทางที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน อาทิ เช่น ร้านค้าอาหารตามสั่งหรือที่เรียกกันว่า Street Food ภาพของพฤติกรรมเดินไปก้มหน้าเล่นโทรศัพท์มือถือไป สุนัขข้างถนน สายไฟฟ้าที่ห้อยระยงระยางซึ่งเป็นที่มาของส่วนประกอบสำคัญในทางกายภาพของผลงานชุดนี้ และการนำเสนอภาพใบหน้าของผู้สร้างสรรค์ซึ่งได้ทำการบักทิกภาพ ณ ขณะนั้น แสดงสีหน้าที่แสดงจะไม่ยินดียินร้ายเท่าไรนัก

สิ่งเหล่านี้หลอมรวมเป็นภาพสะท้อนการดำเนินชีวิตในสังคมเมืองของชนชั้นกลางไปจนถึงชนชั้นล่างซึ่งไม่ได้แสดงหรือชี้ชัดว่าทุกข์หรือสุขอย่างสิ้นเชิงแต่เป็นการ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ภาพที่ 34 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ชื่อผลงาน : “ วงษ์ ช ”

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 40 x 60 เซนติเมตร จำนวน 6 ชิ้น

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2563

ผลงานชุดนี้ประกอบไปด้วยชิ้นย่อยจำนวน 6 ชิ้น เป็นการนำเสนอต้นไม้ในเมืองและภาพที่มาจากกำแพงข้างทางซึ่งมีที่มาจาก ปีนเกล้า, บ้านแขกถนนอิสราภาพ, เขตสะพานควายจตุจักร และผลแอปเปิลจากร้านผลไม้รถเข็น ภาพโดยรวมเป็นการนำรูปร่างรูปทรงของต้นไม้แต่ละชิ้นได้ถูก

คลี่คลายรูปทรงเพื่อความชัดเจนในบางส่วนที่ต้องการนำเสนอเนื้อหาสำคัญในแต่ละชั้นผลงานมีความผสมผสานระหว่างความเป็นรูปธรรมและกึ่งนามธรรม

การนำเสนอภาพความไม่ปกติของต้นไม้หรือความไม่เป็นธรรมชาติในธรรมชาติที่ปรากฏให้เห็นในแต่ละที่ตามที่กล่าวมาข้างต้นไม่ว่าจะเป็นความเชื่อและการทิ้งขยะเป็นการสะท้อนถึงปัญหาเล็กๆ ๆ ที่เกิดขึ้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ภาพที่ 35 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ชื่อผลงาน : MBK

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 135 x 199 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2563

ผลงานชิ้นนี้ได้เริ่มทำการกำหนดพื้นที่ของข้อมูลให้แคบและชัดเจนขึ้น ลักษณะทางกายภาพที่เห็นชัดหรือจุดเด่นในงานคือผลของแอปเปิ้ลที่มีขนาดใหญ่ ผนวกกับสีพื้นหลังที่เป็นสีเขียวตัดกับสีแดงจึงดึงดูดความสนใจ รองลงมาคือภาพของแก้วน้ำส้มที่วางอยู่บนเสาซึ่งด้านหลังเป็นศูนย์การค้า MBK ที่วางอยู่ในกรอบเส้นสีดำพร้อมกับหุ่นนั่งอย่างรูปปั้นเดวิดและผลไม้ เส้นสีเทาและสีดำที่มาจากภาพของสีสเปรย์บนประตูหรือผนัง

ผลงานได้มีการหยิบยกภาพของหุ่นนิ่งมาประกอบเพื่อพูดถึงการเปรียบเทียบหุ่นนิ่งในกระบวนการเรียนรู้ฝึกฝนทักษะในนักศึกษาศิลปะ กับหุ่นนิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีการจัดวางของผลไม้อย่างแตงโม ส้ม ดอกไม้ และรูปปั้นเดวิดเข้าไปผสมผสานกับข้อเท็จจริงที่ผู้สร้างสรรค์ได้พบเห็น ผลงานต้องการสะท้อนถึงความเจริญของสถานที่แห่งนั้นที่ดูย้อนแย้งกับพฤติกรรมของมนุษย์ เปรียบเสมือนการเรียนรู้และวิธีการเลียนแบบเช่นเดียวกับการฝึกฝนในการเรียน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

ภาพที่ 36 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

(ก) ภาพผลงานก่อนนำมาแยกชิ้นส่วน (ข) ภาพผลงานตอนติดตั้ง

ชื่อผลงาน : บลูชีท (Blue Sheet)

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 40 x 100 เซนติเมตร

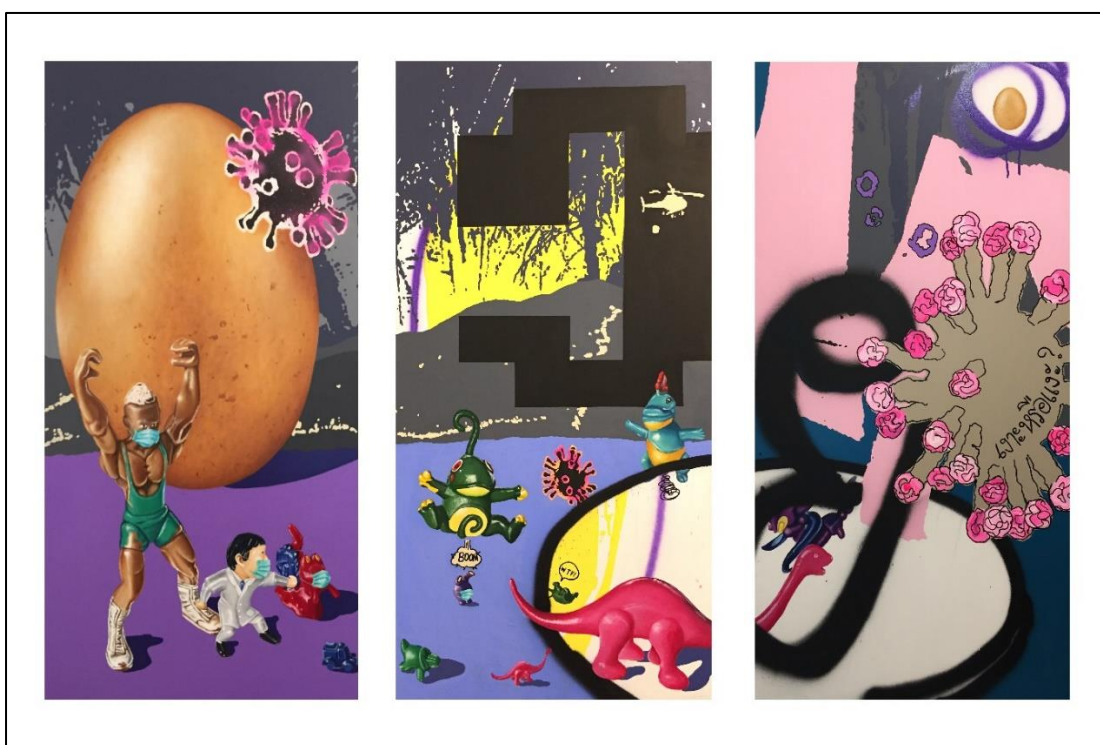
เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2563

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4 มีการพัฒนาในเรื่องของการคลี่คลายรูปทรงมากขึ้น รูปทรงภายนอกของผลงานเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าและสี่เหลี่ยมจัตุรัสถูกจัดเรียงต่อกันเป็นแนวตั้ง วิธีการ

ติดตั้งผลงานชุดนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของตึกในกรุงเทพฯ โดยภายในผลงานประกอบไปด้วยเส้นและสีเป็นหลัก ภายภาพที่เกิดขึ้นในผลงานชุดนี้มีที่มาจากภาพของการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการปรับแต่งในโปรแกรม Photoshop ในคอมพิวเตอร์ให้เหลือเพียงเส้นของโครงสร้าง ผลงานถูกสร้างขึ้นลงบนผืนผ้าใบชิ้นเดียว หลังจากนั้นจึงนำมาตัดเป็นชิ้นส่วน และนำมาประกอบตามภาพ ผลงานจึงแสดงความเป็นกึ่งนามธรรม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 5

ภาพที่ 37 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 5

ชื่อผลงาน : บันทึกเดือนมีนาคม พ.ศ. 63

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 60 x 120 เซนติเมตร จำนวน 3 ชิ้น

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

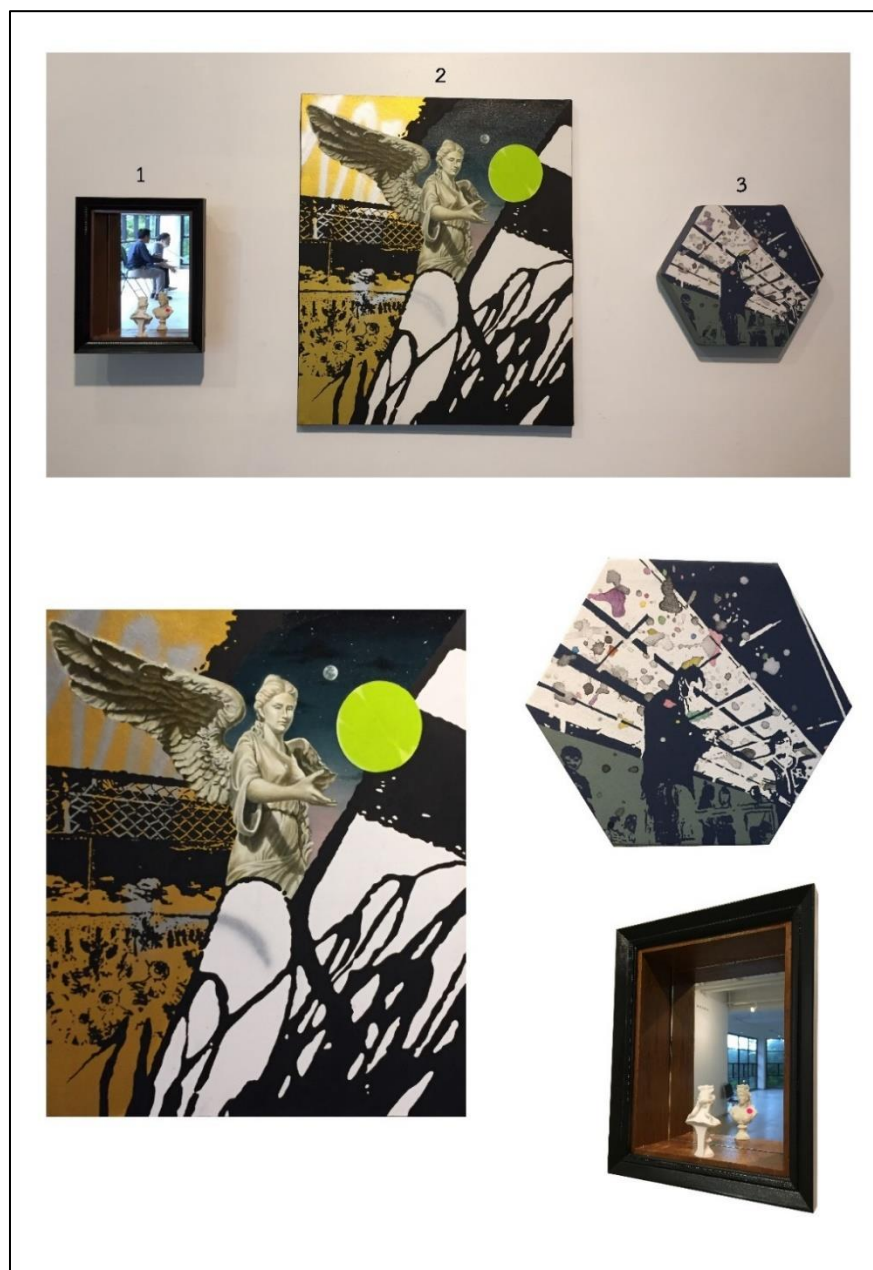
ปีที่สร้าง : 2563

จากสถานการณ์ของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่เกิดขึ้นจึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ภายในประกอบไปด้วยภาพของตัวเชื้อไวรัส ตัวการ์ตูน ไข่ไก่ และภาพไฟไหม้ป่าที่เกิดขึ้นที่ จ. เชียงใหม่ ซึ่งการประกอบเข้ากันในงานของภาพต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการนำเสนอผลงานมีแรงดลใจมาจากการกักตัวอยู่บ้านเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส บอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงกรณีไข่ไก่ราคาแพง ท่ามกลางวิกฤติโรคระบาด โควิด-19 ซึ่งเกิดมาจากความกังวลต่อ

สถานการณ์ของผู้คนทำให้ผู้คนเกิดการกักตุนเครื่องอุปโภคบริโภค ในส่วนที่อยู่ด้านหน้าของผลงาน เป็นภาพของการต่อสู้ของทีมแพทย์ที่ผ่านการใช้สัญลักษณ์ของตัวการ์ตูนรวมถึงสีที่ใช้ก็เพื่อหวังให้ผู้ที่ได้รับชมได้ลดความเครียดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่มากนักน้อย

สาระสำคัญที่แสดงให้เห็นในผลงานคือการเห็นภาพพลังความสามัคคีของผู้คนในสังคมที่จะผ่านเรื่องราวเหล่านี้ไป เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์การรับรู้และสัมผัสจากผู้สร้างสรรค์ผ่านข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์และ Social เป็นหลัก

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 6

ภาพที่ 38 ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 6

ชื่อผลงาน : New Normal

ประเภทงาน : จิตรกรรม, สื่อประสม

ชั้นที่ 1 ขนาด : 22 x 27 เซนติเมตร

ชั้นที่ 2 ขนาด : 51 x 61 เซนติเมตร

ชั้นที่ 3 ขนาด : 26 x 23 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ และสื่อประสม

ปีที่สร้าง : 2563

ผลงานชุดที่ 6 ประกอบไปด้วย ชิ้นงานทั้งหมด 3 ชิ้นมีการจัดวางตามภาพที่ 38 ชั้นที่ 1 ประกอบไปด้วยงานสื่อประสม วัสดุทำจากไม้และกระจก และการนำวัสดุสำเร็จรูปอย่างรูปปั้น Venus (วินัส) ที่สื่อถึงความสวยงามอันสมบูรณ์แบบมาใช้ หากพิจารณาสิ่งที่อยู่บนรูปปั้น นอกเหนือจากความงามแล้วนั้น คือการนำสติ๊กเกอร์ผ่านจุดคัดกรองมาติดที่ตรงบ่าหรือไหล่ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ความปกติใหม่ (New Normal) ที่อยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เปรียบเทียบกับความสมบูรณ์แบบในรูปแบบปัจจุบัน

ชั้นที่ 2 จุดเด่นของภาพคือการใช้รูปปั้นที่อยู่ในห้าง terminal 21 โอโศก ประกอบเข้าด้วยกันกับเส้นสีที่มาจากภาวะของสภาพแวดล้อมใกล้เคียง ผลงานชุดนี้ได้ลดความหลากหลายของสีลงเพื่อเป็นการให้ความสำคัญของจุดวงกลมสีเขียวในงาน

ชั้นที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้ทดลองทำการเปลี่ยนการรับรู้ของขอบเขตในการใช้เฟรมผ้าใบกรอบสีเหลี่ยมในแบบเดิมเพื่อหามุมมองใหม่ ๆ ในการพัฒนารูปแบบงาน ผลคือการใช้เส้นนำสายตาที่เกิดจากเส้นโครงสร้างเรือโดยสารของภาพนี้ร่วมกับความเป็นเหลี่ยมของเฟรมทำให้เกิดมิติ ความลึกของภาพที่เกิดจากความเรียบแบนของสี และภาพผู้คนยืนเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

เนื้อหาภายในผลงานชุดนี้เป็นการนำเสนอการดำรงชีวิตในวิถีใหม่หรือที่เรียกกันว่า ความปกติใหม่ (New Normal) ผ่านประสบการณ์จริงของผู้สร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 7

ภาพที่ 39 ภาพผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดที่ 7

ชื่อผลงาน : ไตรเทพี 63

ประเภทงาน : จิตรกรรม

ขนาด : 130 x 148 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2563

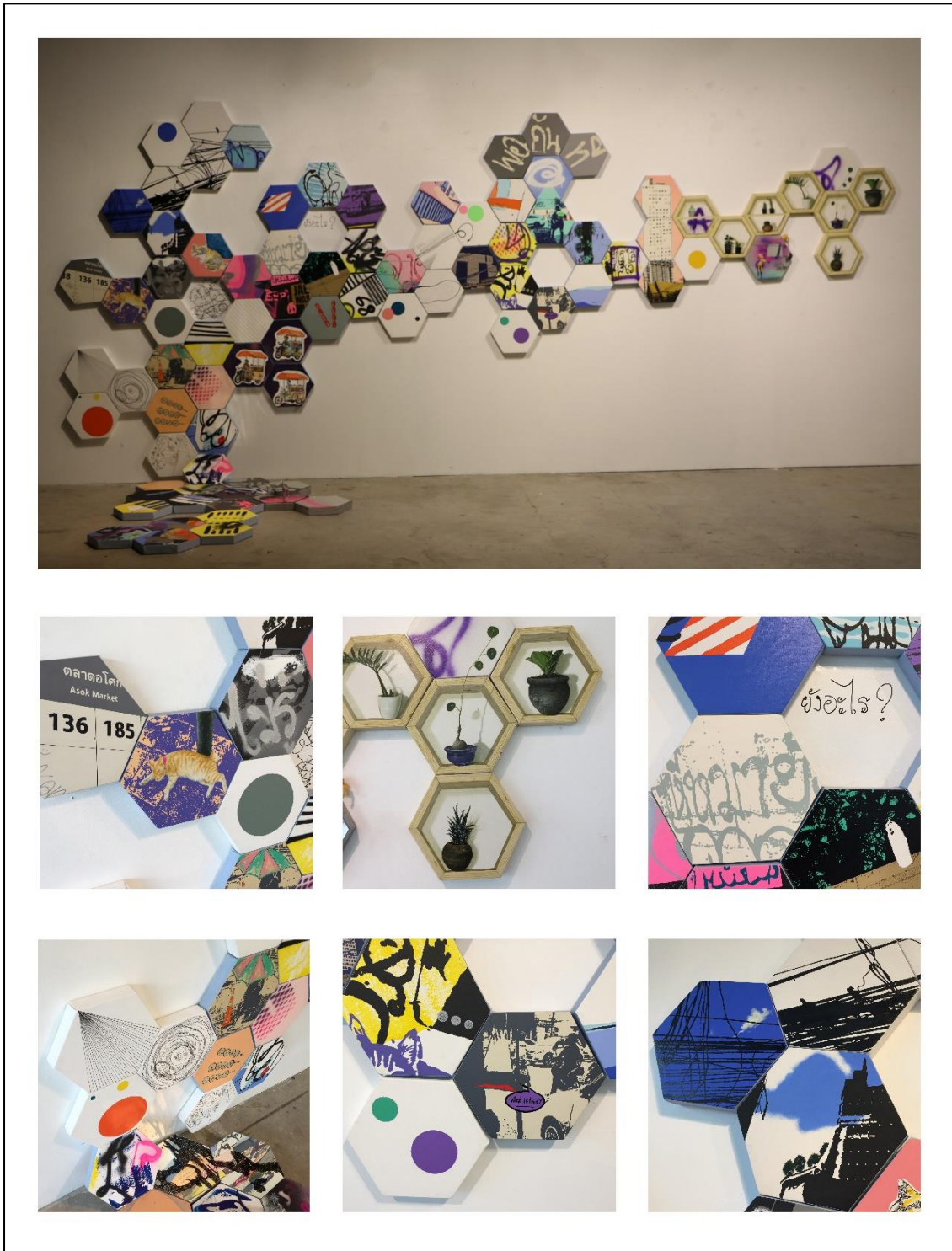
ผลงานชุดที่ 7 ยังเป็นการสร้างสรรค์ที่ยังอยู่ในช่วงสถานการณ์ของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) ผลงานชิ้นนี้ได้นำศิลปะการหยิบยืม (Appropriation) มาใช้ในงานซึ่งได้หยิบยืมรูปปั้นของไตรเทพีมาใช้ ได้แก่ เทพีกลาเอีย (Aglaea หรือ ความงาม), เทพียูโฟรเซน (Euphrosyne หรือ ความร่าเริง) และเทพีธาลเลีย (Thalia หรือ ความสนุก) ตำนานเทพเจ้าโรมันเรียกกันว่า กราทีเอ (Gratiae) หรือเทพีแห่งความสง่างามที่ยืนอยู่ข้างต้นมอนสเตอร์ (Monstera) ราวกับการโพสท่าถ่ายภาพ ซึ่งมอนสเตอร์ (Monstera) ได้รับความนิยมในปัจจุบันมีประสิทธิภาพในการฟอกอากาศได้ด้วย

ประกอบกับภาพเหตุการณ์เพลิงไหม้บ้านเรือนประชาชนภายในซอยสมเด็จพระเจ้าตากสิน 23 เขต คลองสานที่ถูกแชร์บนโลก Social อย่างแพร่หลายและยังได้หยิบยกภาพของคิวปิด (Cupid) ในฉากที่ บินหนีไซคี (Psyche) เมื่อรู้ว่าเธอไม่ซื่อสัตย์กับตนมาใช้ประกอบกับสถานการณ์เพลิงไหม้

การผสมกันของภาพที่กล่าวมานั้นเป็นการจับประเด็นสำคัญบนโลก Social ของเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2563 ทั้งเหตุการณ์ดีและร้าย ปราบกฏการณ์กระแสนิยมในการปลูกต้นไม้ซึ่งแสดงให้เห็นนัยยะสำคัญบางอย่างที่ผู้คนให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ อันเนื่องมีผลมาจาก สภาพแวดล้อมปัจจุบัน เล่าเรื่องผ่านตัวละครในประวัติศาสตร์ในสภาวะปัจจุบัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 8

ภาพที่ 40 ภาพผลงานการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดที่ 8

ชื่อผลงาน : What is this

ประเภทงาน : จิตรกรรม และสื่อประสม

ขนาด : แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค : สีอะคริลิก, สีน้ำมัน, สีสเปรย์บนผ้าใบ และสีสเปรย์บนกระจก

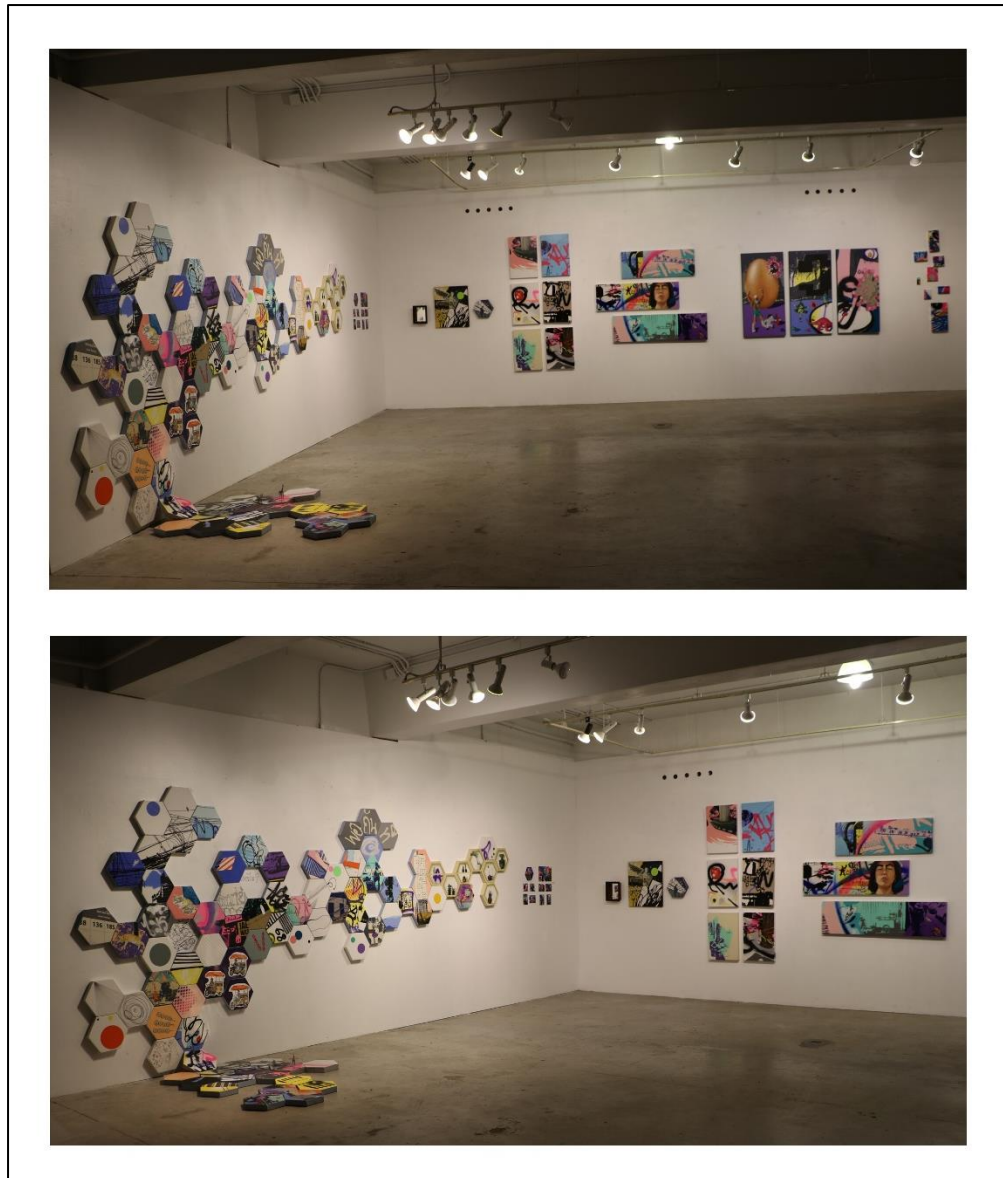
ปีที่สร้าง : 2563

ผลงานชุดที่ 8 เป็นการนำเสนอในรูปแบบจิตรกรรมและสื่อประสมมีลักษณะเป็นหกเหลี่ยมเรียงต่อกันบนผนังไปจนถึงพื้น ซึ่งรูปทรงและการติดตั้งผลงานชุดนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากอิฐตัวหนอนทางเท้าในกรุงเทพฯ ที่พบเห็นขณะลงพื้นที่ทำการสำรวจซึ่งมีทั้งเรียงกันแบบเป็นระเบียบและอิหละเซะเซะ เป็นหลุมเป็นบ่อ

ในส่วนของเนื้อหาภายในผลงานแต่ละชิ้นเป็นการนำภาพที่พบจากหลากหลายแห่งของพื้นที่ในกรุงเทพฯ ตั้งแต่บริเวณคลองสาน, เจริญกรุง, สุขุมวิท, คลองเตย และลาดพร้าว เป็นการนำเสนอเรื่องราวของผู้คนหาเช้ากินค่ำ สถาปัตยกรรมที่เป็นที่อยู่อาศัยของผู้คน และสภาพแวดล้อมของวัดในเมืองที่ถูกล้อมรอบไปด้วยตึกสูง อีกทั้งสัตว์เร่ร่อนเช่น แมว สุนัข ที่พบเห็นอยู่ตามข้างถนน รวมไปถึงการนำเสนอเรื่องราวของเทรนด์การปลูกต้นไม้พอกอากาศภายในบ้านหรือที่พักอาศัยที่กำลังเป็นที่นิยมของคนในปัจจุบันโดยเฉพาะหนุ่มสาวรุ่นใหม่และวัยทำงาน แสดงให้เห็นถึงมลภาวะทางอากาศและสภาพแวดล้อมในสังคมเมืองที่ผู้คนได้พยายามแสวงหาธรรมชาติขึ้นมาทดแทนธรรมชาติที่มีอยู่ปัจจุบัน และอิทธิพลประการหนึ่งคือ ในยุคนี้จะเห็นได้ว่าคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยนิยมมีลูกหรือมีน้อยกว่าแต่ก่อนมาก การปลูกต้นไม้กระถางในบ้านจึงเป็นการเติมเต็มความรู้สึกที่ขาดหายไปจากการมีครอบครัว อีกทั้งต้นไม้ยังต้องการเวลาในการดูแลน้อยกว่าและไม่เป็นภาระเท่ากับการเลี้ยงสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

ผลงานชุดนี้เป็นบทสรุปของการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ด้วยกระบวนการและวิธีการติดตั้งผลงานเป็นการหยิบยกนำเอาภาพของความอิหละเซะเซะต่าง ๆ ในเมืองมาจัดเรียงขึ้นใหม่ภายใต้การผสมผสานระหว่างความเป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบที่พบเจอในสังคม

ภาพที่ 41 ภาพการติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ทั้งหมด

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ภายใต้ หัวข้อ “ภาพลักษณ์มหานคร Images of the Metropolis” เกิดจากสภาพแวดล้อมที่ข้าพเจ้าได้พบเจอในปัจจุบัน ประสบการณ์จากการสัมผัสและรับรู้ของผู้สร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต การทำความเข้าใจพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามปกติ ความมั่งงายที่เกิดจาก จุลภาคในสังคมจนกลายเป็นเรื่องปกติ

ทำให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่หยิบยกภาพจากสถานการณ์จริงในปัจจุบันมาสร้างใหม่โดยมีที่มาจากภาพการกระทำรวมทั้งเหตุการณ์ที่ปรากฏให้เห็นในสังคมเมือง (กรุงเทพ-ปริมณฑล) ซึ่งมีวิธีการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นผลงานการสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น โดยอาศัยความเป็นภาวะของสภาพแวดล้อมนั้น (Size-specific) ซึ่งผลงานได้สะท้อนภาพลักษณ์ในแต่ละพื้นที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ถูกมองข้ามไปรวมไปจนถึงการรับรู้และทำความเข้าใจกับ “คุณค่า” ทางจิตใจ และ “มูลค่า” ในเชิงวัตถุ โดยอาศัยรูปแบบภาพจิตรกรรมเป็นสื่อกลาง โดยมีรูปแบบการนำเสนอแบบจิตรกรรมเทคนิคผสม (Mixed technique)

ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าได้สร้างผลงานจิตรกรรมและจัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ชุด “ภาพลักษณ์มหานคร Images of the Metropolis” จะช่วยสะท้อนสาระสำคัญของสิ่งที่ข้าพเจ้านำเสนอ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในด้านศิลปะ แต่ทั้งหมดทั้งมวลนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าที่จะเรียนรู้ พัฒนาทัศนคติและการสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- ISAN, N. (2014). Collage : Photo montage, เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : https://www.facebook.com/pg/NeoPopEsanContemporary/photos/?tab=album&album_id=288727877944325.
- Taylor, a. (2017). Behind Artist Allison Zuckerman’s Rapid Rise From Gallery Assistant to the Rubell Family’s Newest Obsession, เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <https://news.artnet.com/art-world/how-wunderkind-allison-zuckerman-went-from-gallery-assistant-to-a-solo-show-at-the-rubell-collection-in-one-year-1168823>
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2558). ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ครูลิลลี่. (2558). ภาพพจน์ – ภาพลักษณ์, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2563, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634442>.
- เคลาส์ ฮอนเนฟ แพลโดย บุศยมาศ นันทวัน. (2552). พ็อพออาร์ท. กรุงเทพมหานคร: เดอะเกรทไฟนอาร์ท จำกัด. หน้าที่ 40.
- เดวิด คอตติงตัน แพลโดย จณัญญา เตรียมอนุรักษ์. (2554). ศิลปะสมัยใหม่ ความรู้ฉบับพกพา กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ openworlds.
- รสลิน กาสต์. (2558). แอพโพพรริเอชัน อาร์ต : ศิลปะแห่งการหยิบยืม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรัญญา จันทร์สว่าง. (2558). จับตา "ปัญหาสังคม" คู่ขนาน การเติบโตของเมือง-เศรษฐกิจ, เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634442>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กรรณิกา โชติชัย
วัน เดือน ปี เกิด	14 มกราคม 2538
สถานที่เกิด	จ.นครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	2563 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2561 ศิลปบัณฑิต คณะจิตรศิลป์ สาขาวิชาจิตรกรรม วิทยาลัยเพาะ ช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	34/1 หมู่ 2 ต.แม่वंก อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ 60150
ผลงานตีพิมพ์	2563 นิทรรศการศิลปะทางช่องทางออนไลน์ของหอศิลป์บรมราช กุมารี "Hypothesis" โดยกลุ่มกลุ่มนักศึกษาปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา ทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร 2563 ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 42 ณ หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ 2562 ร่วมแสดงนิทรรศการ ART FOR MIND จิตรกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต ณ โรงพยาบาลปทุมธานี 2561 ร่วมแสดงจิตรกรรมร่วมสมัยพนาโชติก ครั้งที่ 20 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ 2561 นิทรรศการศิลปนิพนธ์นักศึกษาชั้นปีที่ 4 “มือบรอนซ์ – Mue Bronze” ณ อาคารพิพิธภัณฑฯเพาะช่างเฉลิมพระเกียรติ 2561 ร่วมแสดงนิทรรศการวันเกิดเพาะช่างครบวาระ 105 ปี 2560 ร่วมแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “The Lifetime Journey of the World’s Development King” ณ ห้องโถงสำนักงาน ใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก 2558 ร่วมแสดงนิทรรศการดอกไม้ในโครงการสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อาคารพิพิธภัณฑฯเพาะช่างเฉลิมพระ เกียรติ 2558 ร่วมแสดงนิทรรศการความงามในความเหมือน ณ หอศิลป์

วิทยาลัยเพาะช่าง
รางวัลที่ได้รับ 2563 นิทรรศการ “ศิลปนิพนธ์ยอดเยี่ยม” ครั้งที่ 12 ณ หอศิลป์
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

